

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
4936 N. 13th Street
Philadelphia 41, Pa.

Листопад

10

November

1964

Софія Галечко, хорунжий УСС
Ганна Дмитерко, десятник УСС

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XXI Листопад Ч. 10

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Осипа Грабовенська, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазуник, Ірина Пеленська,
Марта Тарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗДА і Канаді
від січня 1963 ..... \$5.00
Піврічна передплата \$2.75
Річна передплата в Англії 1½ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.
Річна передплата у Франції 10 н. фр.
В інших країнах рівноварт. 5 ам. дол.
Поодинокое число 50 центів

Зміст:

М. Калитовська: Львів
„ Юр
У річницю збройної сили
Інж. М. Каплистий: Захисти для стар-
ших у ЗДА
Успіхи жінок
М. Оришук: Перша українська публі-
цистка
Г. Дмитерко: Під Лисовичами
Ната: Президентські вибори
А що з народніми строями?
О-як: Дві тополи з-над Дніпра
С. Наумович: Паризька зустріч
Школа українознавства в Бельгії
І. Кашубинська: Що нам дає органі-
зація?
Доля пенсіонерів
У вісімдесятиліття
Сорокліття жіночого руху в Бразилії
Д-р Г. Подюк-Клюфас: Матичні ми-
йоми
А. Сивуляк: Здоровий обід
Вишиваймо: Вирізування
При громадській роботі
М. Струтинська: Молодий сад

На обгортці:

Українські Січові Стрільці Софія Га-
лечко й Ганна Дмитерко під час по-
бути у Відні в 1915 р.

OUR LIFE

VOL. XXI. NOVEMBER No. 10

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia 41, Pa.
Phone DA 4-7304

Subscription in the United States
of America \$5.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$5.00
per year, half year \$2.75. Subscrip-
tion in England 1½ pound sterling,
per year. Subscription in Austr-
alia 2 pound sterling per year. Sub-
scription in France 10 n. fr. per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 50 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
16 a Prospect St.
Glenroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Дарія Мельникович
c/o No. 7 887 93 de Paris
26, rue de Torcy
Paris 18-e
France

On the Front Page:

Hanna Dmyterko and Sophia Halechko served in the Ukrainian Legion USS during World War I.

На терені США

8. листопада — Дитяча забава — 10 Відділ США у Філадельфії.
8. листопада — Показ моди — 20-ий Відділ США у Філадельфії.
15. листопада — Дитяча забава — 43 Відділ США у Філадельфії.
15. листопада — Вшанування Ганни Дмитерко — Окр. Рада США в Ньюарку.
21. листопада — Десятиліття Відділу — 64 Відділ США в Нью Йорку.
22. листопада — Музичний Вечір — 72 Відділ США в Нью Йорку.
29. листопада — Звідомлення делега-ток СФУЖО — 20 Відділ США у Філадельфії.
5. грудня — Св. Миколай у Світличці — 43 Відділ США у Філадельфії.
5. грудня — Вечір Фолкльору і Розваги — 43 Від. США у Філадельфії.
6. грудня — Доповідь М. Вайди про Карпатську Україну — 41 Відділ США у Філадельфії.
6. грудня — Андріївський Вечір — 10 Відділ США у Філадельфії.
12. грудня — Веселий Вечір — 11 Відділ США в Трентоні.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

1884 — 80 літ тому відбулись основні збори ТОВАРИСТВА РУСЬКИХ ЖЕНЩИН у Станиславові. Ініціаторкою його була Наталя Кобринська і в статуті надала йому освітню ціль. Цю дату вважаємо за початок українського жіночого руху на західних землях України.

1880 — 80 літ тому народилась у м. Сквирі на Київщині письменниця НАТАЛЯ РОМАНОВИЧ. Молодою дівчиною працювала в революційних гуртках. Свої літературні твори містила в Літ.-Наук. Віснику та інших журналах. Повість „В країні горя та руїн“ вийшла книжкою.

1904 — 60 літ тому народилась у сім'ї Яблонських у Галичині дочка СОФІЯ. Молода дівчина звернула на себе увагу описами подорожі, що спершу завели її до Марокко („Чар Марокко“), а потім на Далекий Схід („Далекі обрії“). Звідтіля дописувала до української жіночої преси. Тепер проживає у Парижі.

ПОШУКУЄМО

Читачка з Англії пошукує п-ні Софію Онишук, що колись мешкала в Нью Йорку. Хто знав би щось про її місце перебування, просимо зголосити до Адміністрації журналу.

Марта Калитовська

У річницю збройної сили

Л В І В

(Уривок)

Полюбила те місто безтямно
я у час безнастанних боїв;
коли небо сміялось весняно
і у загравах вечір горів.

Коли місто пустіло і бігли
паровози, лишаяючи схід,
і тягнулись дорогами збігли,
а черемхи їм пахли у слід.

Коли ночі були непривітні,
і гармати мережали сни,
але ранки сміялись тендітно
неповторної тої весни.

Коли вітер гуляв, коли злився
на руїнах самотніх домів,
гасла ніч, тихий ранок будився
і вставало життя з-між димів.

Ю Р

Внизу зелений парк розбив намет
сторожу давши запашним кленам
Крилате листя бігло в пірует,
відавши волю запашним вітрам.

Стежками бігав гамір. Але там,
десь слухав співу радісний поет,
майстерно ткав роздуманий сонет
розкішний дар, незнаний ще вікам.

Немов прецизно кована гравюра,
здіймалась струнка сільветка Юра,
шукаючи між земним й Божим зв'язь.

Один лиш знав про марності турбот,
про людське горе й радощі висот —
задивлений в таємно-вічне — князь.

Із збірки „Лірика“

Союз Українок Америки бере живу участь у 50-літті Українських Січових Стрільців, доказ, що його членки мають почуття співвідповідальності за українську збройну силу. До того уповажнює їх участь української жінки в рядах УСС, як і в пізніших військових українських формаціях. Вони є часткою її зусиль, покладених на 80-літньому шляху нашого жіночого руху. Бо історичні успіхи треба приготувати, а появу українського війська ХХ століття попередила довга доба культурного, політичного й організаційного відродження. Маса української публіки на Січово-Сокільському Здвижі у Львові в червні 1914 р., побачивши відділи стрілецької організації, членів Т-ва Українських Січових Стрільців у військових одностроях і зі зброєю в руках, пережили глибоке потрясення; оце вперше від 150 років появляється знову на українській землі її військо, молодь готова здійснювати прагнення народу, власну державу.

Коли кілька місяців пізніше вибухла I світова війна, Українські Січові Стрільці оправдали народні сподівання; вони станули до бою з могутньою Росією, в рядах австрійської армії, були завжди в її перших рядах, а в криваво здобутих ними місцевостях завішували український прапор. Вони врятували західню Європу від заливу московського війська своїми переможними боями в Карпатах, як колись урятували її Запорожці від заливу монголів. Представники австрійського уряду, які робили все можливе, щоб не допустити до розвитку українського війська, обмеживши його кількісно з 25.000 зголошених до 2.000 одиниць — тепер висловлювали свої признання і подяки. Але політичні концесії за цю жертву крові одержали не українці...

Здавалось би даремною була боротьба, так як безуспішними були пізніші дії УГА, армії Визвольних Змагань та УПА. Однак тепер ми свідомі того, що ці жертви були кінцевими ступеневими етапами історичного шляху народу, що йде до свого самостійного буття. Є країни, що їм доля кидає державну форму за дармо, як потрібний чинник міжнародної кон'юнктури. Український нарід цього щастя не має. Навпаки. Він мусить сам посвятою, активним культурним і суспільним розвитком, а колись і жертвою життя заплатити за свою незалежність. Українські матері, сестри, дочки і внуки мусять себе й своїх дітей до цієї жертви приготувати.

На актуальні теми

Захисти для старших у ЗДА

Сучасний стан суспільної опіки, а зокрема медичної, над старшими людьми в ЗДА — незадовільний. Питання це обговорюється в Конгресі, безнастанно турбує Федеральний, Стейтові, міські та громадські уряди. Однак позитивної розв'язки покищо нема й нема виглядна скорє, законом схвалене вирішення. А тим часом около 19 мільйонів людей, старших понад 65 літ, чекають на вирішення такої важної для них справи.

Сьогодні опіку над старшими людьми в ЗДА можна поділити на три категорії. Опіку над старшими людьми, що можуть самі себе обслужити і дають собі раду; цю категорію людей обслуговують організовані доми для старших. Друга група старших людей, що вже самі не годні себе обслужити і потребують помічі сторонніх осіб, чи спеціально вишколеного персоналу. Ця група старших людей находити опіку в спеціальних домах (Nursing Home) себто домах опіки над немічними. Третя група старших людей і хворих, що потребують лікарської опіки і сталого догляду медично вишколеного персоналу, знаходить опіку в шпиталях. Треба відразу підкреслити, що ніодна з цих груп не находити повної опіки, бо лиш заможні люди можуть дозволити собі на перебування в названих інституціях. Знаємо, що з кожним роком число старших і хворих людей збільшується. Тим то і запотребування на доми для старших і немічних, і шпиталі збільшується. І тут знов треба ствердити, що величезна більшість потребуючих опіки не може користуватись обслугою названих установ через брак матеріального забезпечення. Кожний бо рік ціни на харчі ростуть, а за цим іде збільшення коштів обслуги і лікарського догляду та ліків.

Вже було згадано, що долею старших і хворих турбуються

уряди та різні інституції. Крім того 13 фахових організацій займаються опікою над старшими, між ними найбільші: Асоціація Американських Шпиталів, Асоціація домів для старших, Асоціація домів для немічних (Nursing Home), Американська Медична Асоціація і інші. Зокрема Комісарі суспільного забезпечення мають великі клопоти і стараються вишукати найлегші способи допомоги потребуючим. Обговорюється проект творення дешевих кооперативних кухонь-ресторанів під доглядом суспільного забезпечення. Такі кухні будуть звільнені від податків і напевне ще будуть одержувати допомогу, як одержують релігійні та добродійні установи.

В обличчі такої ситуації положення старших самотніх людей у нашій спільноті ще трудніше. Для них доступ до організованих домів для старших утруднений через брак контакту й матеріального забезпечення, не згадуючи вже про мовні труднощі, що виринають у дальшому співжитті.

Тому створення власного осередку для старших стає konieczністю. В ЗДА начислюють 23 тисячі домів для старших і немічних, а в них приміщено лиш понад 400.000 осіб. Невже не могли б ми створити такого захисту де доживали б віку наші старші люди?

Найлегше зорганізувати й провадити захист першої категорії, себто такий, де старші люди можуть себе самі обслужити і спеціальної опіки не потребують. Над цим треба нам призадуматись. Наші центральні організації із завданням суспільної опіки, а між ними Союз Українок Америки, повинні приступити до того.

Инж. Макар Каплистий

Чи ви вже вирівняли передплату за „Наше Життя“?

Успіхи жінок

Широко відбилась у пресі вістка, що у Вселенському Соборі зайняли місце учасниць також жінки. Поміж 16 жінками, що йменовані Св. Отцем як слухачі Собору, є також українка. Це Мати Генеральна Чину Св. Василя Великого Клявдія Федаш.

Мати Клявдія народилась у Торонто в багатодітній сім'ї. Її батько походив із Бойківщини, а мати з Лемківщини. Вона вступила до монастиря в Питтсбургській дієцезії, що її зовуть також „закарпатською“. Добувши звання вчительки, Мати Клявдія вчила в кількох парохіальних школах. У 1963 році вона стала Ген. Матір'ю Чину з осідком у Римі. Від того часу вона опікується всіма сестрами ЧСВВ, що живуть у вільному світі, а й поза залізною заслоною. Існує 56 монастирських осідків у ЗДА, а 5 в Аргентині.

Мати Клявдія прийняла йменування з радістю й покорюю. Її участь у Вселенському Соборі напевне принесе велику користь їй особисто й Чиніві. Вона володіє окрім української й англійської також італійською мовою.

Після Собору Мати Клявдія готується відвідати Сестер ЧСВВ у Польщі.

З кінцем червня ц. р. відбувся 32-ий Міжнародний З'їзд ПЕН-Клубів в Осльо. В ньому взяла участь українська письменниця Віра Вовк, як повноправний член, бо входила до офіційної делегації Бразилії на той З'їзд. Дня 29. вересня ц. р. вона складала звіт про свою участь на святочному вечорі, що відбувся в Ріо де Жанейро заходами Бразилійського ПЕН-Клубу.

Недавно тому Віра Вовк видала збірку своїх поезій у португальському перекладі. Переклад виконала спільно з авторкою Клеонією Бернардинеллі.

Як відомо, д-р Віра Селянська (в літературі Віра Вовк) навчає німецької мови й літератури при Католицьким Університеті в Ріо де Жанейро. З кінцем грудня закінчується навчальний рік у Бразилії і в січні 1965 р. знов повітаємо її в ЗДА. Цим разом на довшє, бо д-р Віра Селянська плянує залишитись тут на рік, щоб доповнити свою спеціальність. Окрім німецької, вона хоче придбати знання в порівняльній літературі.

Перша українська публіцистка

Публіцистика — це один із найдієвіших засобів впливу на суспільство — це безпосереднє звернення з гарячим надхненням словом до народу, подекуди це атака чи оборона своїх позицій пером. Українська публіцистика кінця XIX ст. мала особливо видатних представників, що звертались до народу із сторінок газет, журналів, альманахів. Вони порушували найпекучіші питання часу, активно входили в життя, розробляли світогляд української людини. До тих діячів пера належить теж Наталія Кобринська, громадська, публіцистична й літературна діячка Галичини, що своїми оповіданнями з жіночого життя та добре опрацьованими статтями боролась за рівноправне становище жінки в родинному, суспільному й національному житті.

Головною сторінкою її публіцистичної діяльності є відважна, наполеглива боротьба письменниці за права жінки. „Я через літературу дійшла до розуміння положення жінки в суспільстві, писала Кобринська у своїй автобіографії — тож хотіла і других повести на ту дорогу“. Цю свою думку вона розвинула на перших основних зборах Товариства Руських Жінок у Станиславові і її вона підтвердила і в статуті товариства. У статті „Про первісну ціль Товариства Руських Жінок у Станиславові“, заснованого у 1884 р. вона говорить:

„Уже сам факт, щоб зібрати жіноцтво під стяг літератури задля прояснення й поєднання думок, міг виходити тільки з того переконання, що кожна річ, література чи наука, лиш настільки має правдивої вартости, наскільки може принести практичний пожиток. Кожний, хто слідив за розвитком людської суспільности, пригадає собі з історії хвилі, де мовчала преса, не було парламентів, жадного вільного вибору, ні вільної дебати, всюди наказане було мовчання і все мовчало. Тоді література була одним прибіжищем вільної думки і слова... То чи ж жінки, ідучи слідом за здоровим літературним напрямком, не могли

би знайти в нім гідного заступника своїх прав і вимогів?“

Це своє переконання вона переводить у життя різними заходами. У 1887 р. вона спільно з Оленою Пчілкою видає альманах „Перший вінок“, який започатко-

Наталія Кобринська
Natalia Kobrynska founded the first Ukrainian women's organization in 1884 and fought with her pen for women rights.

вує нову галузь жіночої діяльності, а саме публіцистики, а згодом журналістики. Цей перший пам'ятник жіночого пера був гідним доказом зрілості української жінки, як у літературній діяльності, так і в науково-публіцистичній. І хоч тодішня критика не прийняла його прихильно через його поступовий напрям, проте він став для жіноцтва дороговказом. Воно зрозуміло, що через освіту, літературу, публіцистику й журналістику лежить його шлях до рівности і впливу у суспільстві.

**
*

Продовжуючи ці заходи Наталія Кобринська приступила до видання жіночої бібліотеки „Наша Доля“. На її заклик у тій справі щедро відгукнулось українське

жіноцтво, надсилаючи свої пожертви. У першому випуску 1893 року уже переважила публіцистика над белетристикою. Нові авторки — Євгенія Ярошинська, Ольга Кобилянська, Марія Ревачкович є доказом, що Наталія Кобринська зміла знайти й притягнути нові сили. Поміщений тут також статут дитячих сільських захоронок, ідея, яку Кобринська широко пропагувала. Але найбільш прикметна її стаття „Жіноча справа в Галичині“. Тут вона дає огляд того, хто та як відносився до жіночого руху від часу станиславівського з'їзду. І тут уперше заблестіло її полемічне перо. Вона виразно осуджує настанову радикалів, що офіційно наче б то ставляться прихильно до жіночого руху, але в суті легковажать його. З боєм душі пише вона:

„В тім часі зорганізувалась уже третя партія в краю, звана радикальною і стала видавати часопис „Народ“. Деякі жінки дуже числили на ту партію, котра положила своєю ціллю стояти за права робітних людей, на підставі, що питання жіноче є також лиш питанням праці, зарібку і платні, а з тим є питанням робітничим. Але „Народ“ та його молоді адоранти якраз не підхопили тої провідної думки питання жіночого“.

Вона закидує їм також неправильний погляд на статеві взаємини:

„Найліпшим доказом «вільна любов». Радикали ставлять її як одинокую ціль жіночої еманципації, коли я ніколи того питання не підношу, а перше хотіла б вибороти економічну незалежність жінки від мужчины, і по мойому, говорити тепер жінці про вільну любов, значить еще більше її понизити і зробити іграшкою мужчины, — то ж коли моя еманципація підносить жінок науки і праці, їх — передусім кокетки й упавші індивідуа“.

Тут же Н. Кобринська займає становище й до визнаців „нової ери“, себто національних демократів, а властиво Олександра Барвінського.

„Угодівська ера, що спершись на основах вижидання ласки згори, зацитькуючи всі живіші пориви серед нашої суспільности, хотіла б також спаралізувати й українське жіноцтво, щоб воно не впоминалось за свої права й не давало світові знати про своє існування. Дійсно, тяжко було б деінде знайти більш деморалізуючу політику й деморалізуючу школу для молоді. Немає факту в історії, щоб якийсь нарід відродився таким способом, щоб йому давали готове те, чого він сам собі не здобуває. І дивно, що люди, що так гаряче поручають українському жіноцтву знання історії, так грубо можуть помилятися в розумінні історії людського розвою“.

У рр. 1895 і 1896 появились ще два збірники „Нашої Долі“. У 2-му випуску є знов стаття Н. Кобринської „Стремління жіночого руху“ та докладний перегляд існуючих тоді жіночих товариств. У 3-му випуску є знаменитий полемічний твір Н. Кобринської, цим разом поданий у формі фейлетону. Вже з самих його підзаголовків можна догадуватись про ширину заторкнута там проблем. Ось вони:

Фрідріх Енгельс — Михайло Драгоманів — Брошура проф. Альберта — Одна з многих — Що то кухті до латини — Охоронки — Наші жіночі товариства — Реколекції — Жіночі конгреси — Перемиський Інститут — Авторитети.

Хоч збірники „Нашої Долі“ були різноманітного змісту й мали добрий рівень, проте вони попали на строгу критику І. Франка, Л. Українки і М. Павлика, за вигляд видання, друк і мову. Мабуть, це вплинуло на Н. Кобринську, що вона перестала їх видавати. Вона згадує про те у листі до О. Маковея, покликаючись на те, що її статті „тракували про біжучі соціальні та політичні справи, які заривали наші крайові інтереси так у парламенті, як у соймі, школах і інших близько нас обходлячих організаціях. Всі майже наставляли на те, щоб не писати, я замовкла“.

І так припинилось це видання, що могло мати важливе значення для українського жіночого руху. Властиво можна сказати, що це припинило й публіцистичну діяльність Н. Кобринської. Не щоб

вона занежала її цілковито або не старалась знов за якесь нове видання. Навпаки! Бачимо її в надзірній раді „Українсько-руської Видавничої Спілки“, що заснувалась у 1898 р. У 1899 р. вона переговорює з Управою Клубу Русинок у Львові у справі видання часопису, з того ж часу її листування з Маковеем у справі такого ж видання. В листі до письменниці Ганни Барвінок від 16. жовтня 1909 р., вона пише з приводу якогось журналу чи газети, що мала видавати Х. Алчевська і передчасно радіє, втішаючи себе думкою, що те видання може бути дуже інтересне:

„Я навіть дозволила собі мріяти, що така злука витворить нову, відповідно нашому часу і обставинам часопись. Правду сказавши, у нас такої часописі нема... Нічо би мені так не жадалось, як така часопись: вона вернула би мені духовне жите, котре в мені завмерло, з дивного якогось упередження суспільности — а може, може, неретельної критики“.

Ці важучі слова змальовують цілий її публіцистичний шлях, а властиво його закінчення. Щоб його пояснити, треба навести її власні слова, що, як не можна краще, характеризують її позицію у суспільстві:

„Кожда доба історична кидає наперед лиш часть людей, а поміж котрих вибігає ще мала горстка якби заповіджене відпружуючогося життя. Аж пізніше всі приходять до того самого переконання, що вони; тих однак перших вішунів дуже зле вітають, не щадять підозрін і прикростей і називають їх ворогами загального спокою і ладу“.

Марія Оришук

НА КОНФЕРЕНЦІЇ РЕФЕРЕНТОК В ЮТИЦІ

Дня 4. жовтня 1964 відбулась Конференція Референток Суспільної Опіки округи Рочестеру в Ютиці. У зв'язку з ювілейним роком Нашого Життя учасниці Конференції зібрали між собою суму 20 дол., яку призначили, як слідує: 10 дол. на пресовий фонд журналу, а 10 дол. на передплату для двох бабусь в Європі. Шире Спасибі!

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

З-ПОМІЖ ЧУЖИХ КНИЖОК

На бажання читачок починаємо короткі огляди актуальних пояз американської літератури.

Роберт Пенн Воррен:

Американські літературні критики вважають, що названий твір Воррена належить до тих важливих американських повістей, значення яких переходить далеко межі малого містечка Фіддлерсбург, Теннессі, де дія цієї повісті відбувається. Цей твір наскрізь реалістичний і в багатьох американських читачів, що живуть ще романтикою Півдня Америки, він може викликати невдоволення, а то й обурення і гнів — і для таких читачів він непризначений.

Містечко — розказує автор — стоїть перед загрозою заглади, величезна гребля скоро прорветься і розбурхані води затоплять його, а немає Ноевого Ковчега, який міг би хоч будь-кого з мешканців урятувати.

Центральною постаттю повісті є письменник, уродженець містечка, що зробив кар'єру в Галівуд, як автор багатьох фільмів. Він по'являється тут зразу ж на початку книжки, щоб у новому фільмі, який він має написати для прибулого з ним разом відомого галівудського режисера, показати розклад світу Півдня.

Повість розгортається як фільм і хіба тільки техніку Джозефа Конрада з його магічною контролею часу й місця можна порівняти з технікою цієї повісті — під цим оглядом твір Воррена досконалий. Та сама техніка ще не може створити цінної повісті. Тривку вартість надає їй тема, згл. багато майстерно пов'язаних тем. „Хто я і що роблю у Фіддлерсбургу?“ — це питання відноситься до всіх читачів і сам читач має на нього відповісти. Бо мале містечко в Теннессі є символом усіх місць поселення людини, де б вона не жила, чи не стояла б вона під загрозою заглади, як це діється в цьому незначному містечку, чи ні. Характери в цій повісті до найменшого реальні, а її структура виразна, повна і ціпка.

Американська критика вважає цю книжку важливою подією і поручає читачам читати її й думати над нею.

І. Л.

Ганна Дмитерко

Під Лисовичами

Я належала до сотні Івана Чмоли; його заступав під цю пору четар Артимович. Сотня була в резерві в Болехові та в травні 1915 р. рушила на становища до Лисович. Пригадую, як сьогодні. По полудні кружляв московський літак над Болеховом і Стрільці зістрілили його. Цілий день було строго поготівля. Не можна було нікуди від сотні віддалитись. Кожної хвилини могли нас кинути, куди треба було. Сподівались вимаршу по півночі, тим часом ми вирушили вже в 11-й. Ніч була темна. Ми йшли гостинцем у напрямі Стрия. На сході від нас, у долині, квів завзятий бій, стрілянина така страшна, що мимоволі ми мовкли. Ніхто не заговорив голосніше.

З гостинця спустилися доріжкою направо в долину. По дорозі часто спинялися. Заборонено голосно говорити. Посувалися мовчки. Спиняючись, Стрільці зараз сідали, клали голови на наплечники й так дримали, інші — сперті на крісах — також дримали. За хвилину знову вперед. По боках дороги видно хати, значить село, але ні світла у вікнах, ні живої душі — мов вимерло. Хотілось би почути хоч гавкіт собаки — даремне.

Поволі дійшли до церкви. Курити не вільно, щоб не зрадити себе в селі. Розтаборилися на цвинтарі біля церкви й так мали просидіти чи пролежати до ранку. Одні полягали попід паркан, другі попід церкву; як стояли так і попадали й поснули. Я не могла задріммати, бо холодно було й сильна стрілянина мене нервувала. Кулі свистіли недалеко.

Перейшли на становища поза городи, а то й поміж хати села. Розстрільні недалеко від себе, бо чути гамір по московському боці. Чути майже рівночасно вистріл і розрив шрапнелів.

Находить вечір. Всі насторожені. Ось і приказ:

Третя сотня має йти до Болехова

по дротяні кізлі (перешкоди). То впевнило нас, що зближається московський наступ. Вийшли в 9:00 год. вечора, а на 12:00 год., найдалше на першу маємо повернутись.

На становищах остається з нашої сотні около десятка старшин і підстаршин, а між ними й Олена Степанівна.

До Болехова зайшли ми досить скоро, бо в порожні та назад із тягарем — трудніша справа. Кізлі були довгі на яких 5-6 метрів і важкі. Ми несли щось 20 їх, так що майже не було нас на зміну й ми мусіли часто відпочивати.

Московський наступ почався під ослоною мряки вже десь по другій годині. Як ми були ще на гостинці в лісі, то чули в цілій долині на право, почавши від Болехова, сильну стрілянину й крики „ура!“ Кізлі ставали щораз тяжчі й ми ледве поспіли з ними десь на четверту годину. Було вже запізно.

Дротяні перешкоди казали нам залишити при третій рові, а нам дали наказ донести муницію до тих ровів, де, здається, була в резерві група майора Альмана. Декотрі товариші, більш досвідчені в таких випадках, моментально пропали, як під землю провалились. Остався — пригадую собі — вістун Розметанюк, я і ще кількох стрільців.

Нас забрав якийсь хорунжий маляр, чи німець, і наказав носити скринки з амуніцією. Ми хотіли вияснити, що мусимо вернутись у розстрільну до нашої сотні та дуло револьвера хорунжого, звернене до нас, малярська лайка й „марш форвертс“ пригадало нам воєнну дійсність. Ми носили ті скринки з чверть години з недалекої стодолі. Нараз чуємо „урра“ вже ось перед носом. Пропав хорунжий, зникли й мої співтовариші, тільки я опинилась сама серед мряки. Крісова стрілянина не вгавала, гармати били за втікаючими. Передомною на яких сто кроків виринуло з мряки двоє москалів і кричать:

— Стой, австріяк!

Я змірила кріс до стрілу, але мене огорнуло якесь дивне почуття — не то смішности, не то ніяковости. Я опустила руку.

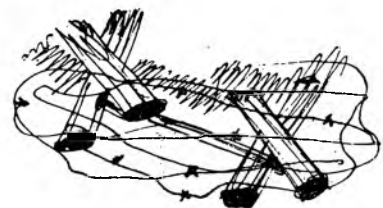
З мряки виринула тепер хмара салдатів. Ділила нас тільки саджавка. Я круто повернула на якесь подвір'я. На ньому лиш полонені москалі, наші ранені й більш нікого. Кинувши очима сюди й туди я шукала будь-якого знайомого і в тій хвилині побачила, як через городи біжить хорунжий Ковалик і махає до мене дукою.

Біжу й собі в ту сторону, куди він показує. Перескакую через плоти, перелази та як на біду, ще й під гору. На силу дігнала його, а відпочивати годі, бо артилерія б'є по втікачах.

На бігу довідалась я, що наших багато попало в полон, а між ними Степанівна. „Як би я вас не стрінув, товаришко, хто знає, що з вами було б. Я останній вирвався з того „пекла“, сказав хор. Ковалик. Дійсно, думаю я, мала я щастя, хоч тоді мало думала, що діялося кругом мене. Мені все стояли перед очима два москалі в мряці, а за ними ціла хмара їх. Ділила мене від них тільки якась саджавка.

Ми добігли до гостинця і тут застали вже майже всіх, хто вспів утекти, а там побачила я й того хорунжого, що казав нам носити скринки з амуніцією.

Разом із Стрільцями ми опинились коло трену в Болехові. Там мала зібратись ціла наша сотня, розгромлена наступом. А сам наступ не мав великого стратегічного значення: після нього австрійська армія, а з нею й Стрільші, пішла вперед, аж під Золоту Липу. („Нова Хата“, 1934)

Президентські вибори

— То ви кажете, що жінка може бути президентом, пані сусідко? — спитала пані Марія відпочиваючи на сходах спільного будинку. На тих сходах наші сусідки вже довгі роки ділилися своїми радощами і смутками та свої справи обговорювали.

— Та може чи не може, де то вже бабі всюди пхатися!

— Ніде такого параграфу нема! А є закон про дискримінацію. Вільно все білим, вільно все чорним, жовтим, то й бідній жінці теж вільно. А зрештою і мужчини перевелися. От хоч би й наші! Тепер сидять на скверуку і годують голубів та й при тому велику політику роблять.

— Не кажіть, сусідко! То вже молодші роблять політику, де вже нашим старим до того!

— Ей пані, та що ви говорите! Молодим зовсім не хочеться політики! Їх політика коло кари, гавзу, вікендів, прогулянок і багато чого тепер повигадували...

— А я таки своє: може якби жінки взялися до політики, то й діло було б.

— А не чули ви, як поїхали наші політики на демократичну конвенцію, то там ніодного слова не хотіли вставити про Україну на ту їх плятформу!

— А що я не кажу? Якби так замість наших демократичних політиків та післали їх жінок, а очолила б делегацію наша пані Лотоцька, та ще якби вбрали свою уніформу, то зараз інша була б плятформа!

— Та я щось таке зачувала, що вона виграла з Шевченківським комітетом, коли він не хотів дати жінкам окремого місця в поході. Умундурувала їх та кінець!

— Чиста правда! Показала свою плятформу й на своїм поставила! А й жінки раді були, бо то знаєте ще одна нагода щось собі справити.

— А чи знаєте, чому чоловіки не хотіли відпустити жінок?

— Та чому не знаю! Дуже вони „моцні“ — наші чоловіки! Боялися, що як почнуть від маршу

падати, а від спеки умлівати, то щоб було за чиюсь спідницю триматись! А так мусіли пильнувати дітей під час маршу, а жінки пішли собі окремо. Отаке то зробила наша пані голова! А ви ще й кажете, що жінка не може бути президентом!

— Не може, бо в них нема такої, як наша пані Лотоцька! Правду кажу! Та й не тільки вона: от подивіться на наших письменниць, та ж чи є десь така, як Докія Гуменна? Вона хоче повернути матріярхат!

— А це що таке? Про таке диво й не чула!

— Та то такий порядок, що всюди жінки рядять. Якби пішла до Білого Дому, то жадна сила її звідти не викине, жадна кампанія не pomoже. До суду віку були б баби — президентами...

— О, Матінко Божа! І цього ще нам потрібно! Та це кара Божа: до роботи — жінка, в хаті — жінка, родити — жінка, до Союзу Українок — жінка, у поході — жінка, в мундурі — жінка. А що ж тоді чоловіки будуть робити? Та вже най хоч той матріярхат візьмуть на свою голову!

Ната

ГОСТІ В ЦЕНТРАЛІ

Повертаючись із відслонення пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні, до Дому СУА загостила поетка **Олександра Черненко** з Едмонтону. Прийшла в товаристві п-ні Марти Тарнавської й провела час на розмові з членами Управи. Особливо радо привітали далеку гостю пп. Л. Бурачинська й І. Пеленська, що знали її тільки із збірки „Людина“. П-ні Черненко була під враженням недавньої події й у розмові здебільшого це порушувала.

У серпні ц. р. відвідала Централю СУА гостя з Південної Америки п-ні **Ольга Бандура**. Як секретарка Союзу Українок Аргентини, вона була у листуванні з місцевим організованим жіноцтвом, отже з листів була вже добре знайома. З радістю зустріли її членки Гол. Управи з п-ні Оленою Лотоцькою на чолі.

А ЩО З НАРОДНИМИ СТРОЯМИ?

У нас уже безліч писалося й говорилося про чистоту й стилевість народного вбрання. Недавні виступи на відслоненні пам'ятника у Вашингтоні та на Світовій Виставі в Нью Йорку дали до того нагоду.

Що бачимо? Подекуди розв'язка щаслива, особливо там, де костюмами займається авторитетний мистець або знавець того діла. Доказом цього балетна група, що виступала під проводом Вадима Сулими на Світовій Виставі. Але в показ ноші закрався один нестилевий стрій або й більше деталей тому, що начебто тільки що спроваджений з краю!

Новий клопіт! Наш загал не може зрозуміти того, що строї, поширені у краю, дуже часто були зманіровані. Під впливом аматорських театрів ширився по селах дуже сумнівної мистецької вартости „народній стрій“. А тепер, коли вже немає свого ремесла і селянство загнане в колгоспи, немає давнього виробу тканин і шкір. Отже навіть у тих околицях, де ще збереглося давнє народне вбрання, як на Гуцульщині чи на Покутті, уживають підмінки для певних складових частин, як киптаря чи постолів.

Отже не можемо опиратись на народньому вбранні чи вишивках, що прийшли звідтіля. При зладженні народніх строїв для хору чи танкового гуртка треба порадитися знавця. Заходами Комісії Нар. Мистецтва СФУЖО маємо таких у всіх більших осередках. Окрім того маємо вже видання, що можуть нас знаменито поінформувати. І так Організація Українок Канади видала поновно Катерини Антонович „Український одяг“, а Союз Українок Америки брошуру Лідії Бурачинської „Гуцульське вбрання“. Обидва видання з ілюстраціями.

ПОДЯКА

П-ні Христині Озарків щиро дякуємо за пожертву 10 дол. на українське шкільництво в Бельгії, як неприйнятій гонорар за виступ на нашому ювілею.

Управа 41 Відділу СУА у Філадельфії

Дві тополі з-над Дніпра

Я слідкую за ними вже віддавна. Мабуть, вперше ще від того часу, коли дванадцять років тому Маруся Горохівська здобула перший олімпійський лавр на XV-тій Олімпіяді у Гельсінках. Не завжди є змога прочитати все, що було б цікавим, про українських чемпіонок світу з гімнастики у світовій пресі — і лише серце часом підкаже, котра це власне із „Russian champions“ є українка.

І, зрештою, не лише гімнастки цікавимося. Вже від років шукаю-вишукую у пресі згадки про пливачку Марійку Гавриш, легкоатлеток Софію Бордуленко, Жанну Безручко, Віру Крепкіну, Галину Сегень чи Люду Лисенко, або першунку світу з мету ратишем (у них кажуть: „копієм“) Надю Коняєву. Дивлюсь у поцейбічній чи потойбічній пресі, які нові осяги здобули наші першунки, ось як Алла Каваленко з плавання, Ніна Опаленко з веслування, чи Валя Кузьменко з тенісу.

Часом десь траплялася якась світлина в газеті, що показувала розсміяне личко світової рекордистки із стрибання з парашутом, Люби Мазниченко, або про якийсь новий рекорд Таїси Ченчик із стрибка у височінь, чи Галини Прозументицикової з плавання...

Часом, дуже рідко, вони приїжджають — у наш світ. У цей світ, про який пише поетка Діма у своєму вірші із збірки „Третій Берег“, що у нього, у цей світ, часом приходять її навістити дві тополі з-над Дніпра, і питають, щоб розказати їм: „Ну, як ти тут живеш...“

А так, як ці тополі з-над Дніпра, приходять часом у відвідини наші стрункі спортсменки, українські чемпіонки світу, з того чи іншого спорту. Вони мають на грудях чужий знак серпа і молота, вони звуться „заслуженими мастерами спорта“ і вони говорять чужою мовою; і коли ви все таки хочете добитися від них хоч рідного слова, завжди знаходиться тоді якась третя, яка нетерпеливо гукає: „Ну, что стала, пашлі абедать! Давольно!..“, не зважаючи

на несміливий протест: „Земляка встретіла... Пагаваріть хочу...“

І ми тішимося їх перемогами. Ми тішимося, коли вони здобувають перші місця, коли вони випереджують змагунок цілого світу, ми радуємося успіхами наших сестер, навіть, навіть коли коло прізвищ у газеті стоїть ненависне „Раша“. Це ж бо вони — наші сестри...

Ми хотіли б попросити їх у нашу хату, сісти, поговорити, запитати чи далі ще у Львові по дорозі на спортовий майдан ростуть кипариси, чи ще стоїть ця алея, якою ми колись ходили на тренінги за Стрийську рогачку, хотіли б спитати про спільних знайомих, — бо ж і такі у нас є... Але нагоди немає. „Пашлі атдыхать па комнатам“ — говорить якась людина, що її офіційно називають „суддею“, і вони послухно розходяться по готелі.

Вже втретє після Мелборну та Риму заблистало у світовій пресі ім'я Лярисси Латининої, що з Австралії та Італії привезла домів золоту олімпійську медаль. Токіо дало їй срібний олімпійський лавр — що у спорті, в якому рішають десятинні частини точок, не означає поразки.

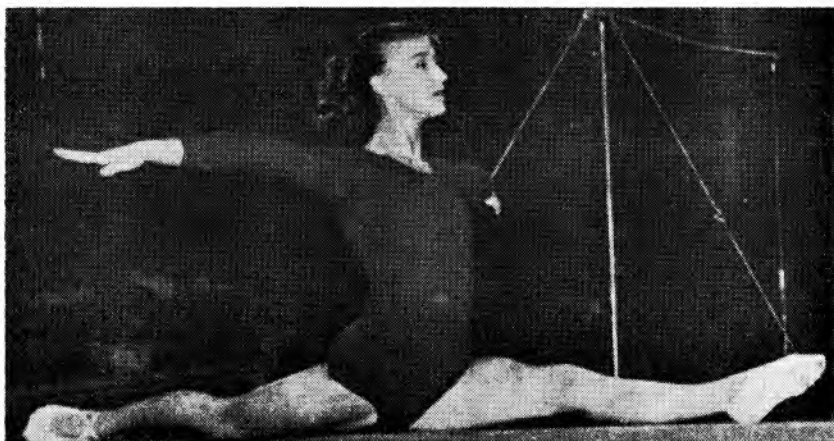
А золотом заблисло знову ім'я другої дочки України, Поліни Астахової; вона була вже олімпійською чемпіонкою в Римі, і вона здобула найвищу перемогу в Токіо. Астахова і Латиніна, це

найвищий рівень гімнастичного спорту в цілому світі.

Коли комусь — хто не мав нагоди бачити ніде в дійсності, ні на телевізійному екрані виступів наших мисткинь — може здаватися що гімнастика це „нудний спорт“ — бо ж тут нема безпосередньої боротьби, елементу зустрічі з противником — то цей, повинен був побачити хоч один із цих виступів на тому рівні, що був цього року в Токіо.

На телевізійному екрані ми бачили, як змагалися дві українки з якоюсь третьою (вбачте, забув хто це була). Поезія руху, опанування людського тіла до меж можливостей, неймовірний баянське тіла — це щось, що прикazuje забувати за найсильніші емоції спортів з елементами безпосередньої боротьби. Балет? — При всій пошані для сценічного мистецтва — це, таки, більше ніж балет. Тут немає грайливих рефлексорів, тут немає кор-де-балету, що творять тло для примабалерини, тут немає гучної оркестри... Тут лише безжалісне око суддів, що нотують точки і перемінюють їх на змагові оцінки, а ці змінюються описія на золото і срібло та бронзу — олімпійських медалів.

Може дещо перестарілим може здаватися порівняння, що його наведу — бо ж у епосі тракторів і комбайнів трохи археологічним звучить згадка про женців і

Поліна Астахова
Gymnast of Ukraine Polina Astakhova won several golden medals at the Olympic games in Tokyo

Наша анкета у 1964 р.

жниць — але, коли я дивився на цю гармонійну симфонію рухів цих двох олімпійських чемпіонок українок — мені нагадалися, призабуті, давно бачені, ритмічно-гармонійні рухи наших дівчат і жінок, що граціозно словняли навіть найважчу працю, жнучи і виблискуючи сріблом серпів на пшеничному лані...

Далекий шлях від пшеничних полів над Дніпром до модерністичних спортових залів Гельсінк, Риму, Мелборну чи Токіо — але граціозність української жінки — перемогла ще раз. Доказала, що це не лиш видумка патріотичних поетів, що не лиш трохеї й ямби сонетів і балад хвалять красу і грацію дочок синьоокої степової Геллади-України, — але що прецизний світ олімпійських компютерів і судейських точок, примушений визнати це саме.

Доказують це наші олімпійські Марусі, Поліни і Лярисси золотом своїх медалів. **О-як**

Розв'язка анкети

У вересневому числі нашого журналу ми висунули постаті жінок-економісток. Є між ними сили з різних ділянок — підприємці, банківці і фінансові знавці. Дехто з наших читачок відгадав їх. А тепер подаємо точні дані про ці три видатні постаті нашого господарського життя.

1. **ОЛЕНА ЛЕВИЦЬКА** походить із Галичини. Закінчивши середню освіту, вона стала працювати в Нар. Торговлі у Стрию як продавниця. Але її манили інші можливості торговельного обміну і вона зобов'язалась працювати для фабрики пасти до взуття Глинського у Варшаві. Тут пізнала докладно виробничий процес і випробувала ринок збуту, як торговельний агент. У 1907 році повернулася до Львова і відкрила свою власну фабрику пасти до взуття „Елегант“. Перша світова війна припинила її розрост, але по війні це підприємство гарно розвинулось. Своїми виробами обслуговувала всі українські крамниці. Олена Левицька вийшла на еміграцію і в 1963 р. померла в Нью Йорку. Була почесною членкою 33-го Відділу США.

2. **ІРИНА БОНКОВСЬКА (1898-1957)** походить із Галичини. По закінченні гімназії у Львові вона перейшла Вищі Торговельні Курси, а потім стала пра-

Недавня Олімпіада сколихнула зацікавлення цілого світу спортовими осягами жінок. Як представляється ця справа в нас? Поміж тими, що здобули медалі, є чимало українок. Але це теперішні змагунки. А як із давнішими, що пошили традицію спортових осягів та своїм прикладом діяли на молоде покоління?

Подаємо світліни трьох постатей, що діяли в Рідному Краю й на еміграції, і виступають тепер в Україні й у вільному світі. Хто подасть їх прізвища та осяги?

1. Ім'я і прізвище змагунки .....
2. Спортова галузь, в якій себе проявляла .....
3. Місцевість, в якій проживає .....

цювати в Земельному Банку Гіпотечному у Львові. Фахова здібність та вміння з'єднати собі людей зискали їй загальне признання і незабаром вона стала касієром, а згодом і прокурентом банку. Підтримувала й інші господарські почини, будучи головою Надзірної Ради кооп. „Українське Народне Мистецтво“ у Львові. На еміграції працювала як голова кооп. „Жіноча Праця“ в Мюнхені та кооп. „Базар“ у Філадельфії. Померла у Філадельфії в 1957 році.

3. **ОЛЕНА КОНОНЕНКО - ТРОФИМОВСЬКА**, нар. у Харкові, де й закінчила юридичний факультет Державного Університету. Працювала, як асистент професора в Інституті Народного Господарства, а пізніше як професор кооперації та кооперативного права там же. Одночасно була інструктором Комітету Сприяння Сільській Кооперації. Після ліквідації кооперації в УРСР працювала в Нар. Комісар'яті Фінансів, як інспектор управління державних доходів, та в Промисловому Банку, як економіст-плановик. Заінтересування економічними справами зародилось у неї ще в гімназії, коли

зауважила економічний визиск України. Численні її праці на економ. теми появились в українській пресі. В 1957 році стала економічною референткою при Управі СФУЖО; на Світовому Жіночому Конгресі 1959 р. у Нью Йорку дала огляд економічного положення української жінки у вільному світі.

ЗВІТНІ ЛИСТКИ

Сорок Відділів виповнило і прислало звітні листки за минулий звітний рік до Централі США. На цій підставі можна було зладити обширний звіт з їх праці, що послужив членкам Головної Управи. В останніх днях наспіли звітні листки від 21, 23, 47, 68 і 72 Відділів, що вже не могли увійти в загальне звітномлення. Отже разом зложили звіт 45 Відділів США.

Ще залишається споре число Відділів, що не сповняли цього обов'язку. Прохаємо це додатково виповнити й надіслати, щоб улегшити звітування перед Конвенцією США.

Приналежність до жіночої організації — це доказ громадської зрілості кожної жінки.

Паризька зустріч

Немає чарівнішої жінки над Іванку! Мила, симпатична, елегантна, товариська й на свою „тридцятку з гаком“ вишукано молодечого вигляду. І тому їй багато прощають: неставлення на „рандку“, невідписування на листи і навіть мимовільне викликання непорозуміння.

Коли вона раптом з'ясувала, що „має досить“ Парижу й вибиралася на постійний побут на Блакитне Побережжя, я запитала її, як зможу з нею скомунікуватися.

— На тобі мою адресу, — тильнула мені в руку папірець, — коли потребуватимеш чого від мене, пиши.

— А хіба ти відпишеш?

— Ні.

І що було робити? Поїхала й слід за нею пропав. Уже біля двох років ніхто її не бачив. І мов на глум, вістки про неї привозили до Парижу наші „американці“, що доробившись у країні долара, пригадали собі стару Європу й приїздили провести в ній вакації. Майже всі вони побували на Рівері за відомою пословицею „бути в Римі й Папи не бачити?“ — ото ж і зустрічалися там із нашою маляркою. Усі наші інформатори, наче змовившись, говорили про те, що Іванка, захопившись керамікою, світу поза нею не бачить і знаменито почуває себе на самоті. Щоправда, ніхто не зміг точно сказати, як ота „самота“ виглядає.

Та раптом рознеслася вістка, що Іванка приїхала до Парижу зв'язку з успадкованим від Рози Винниченко, „Закутком“. Де ж її знайти? Хтось бачив її на тижні в нашій церкві. На кожний випадок я залишила в о. Пароха маленьку записку для неї, а в неділю вибралася до церкви.

Вийшла з метра й ствердила, що прийду вже хіба „свечки погасити“, то ж біжу, не оглядаючись. Раптом від столика з „Фльори“, відомої „екзистенційальної“ каварні, чую наче б мене хтось кликав. Оглядаюсь — Іванка! Елегантна

як завжди, причесана й „намакі-йована“ на останню моду, сидить при каві й цигарці, а біля неї стирчить висока й тоненька, як і вона сама — парасолька.

— Що ти тут робиш? — ставлю недоречне питання.

— Чекаю на тебе. Ти ж написала мені, що хочеш мене бачити...

— Але ж ти не відписала й не визначила ні місця, ні часу...

— Та це ж зовсім непотрібне! Ми ж таки зустрілися!..

І говори з нею! Але я вже не думала про її богемічну вдачу, тільки раділа зустріччю. Іванка, чи не єдина моя знайома ще з Львова й навіть із батьківського дому. А це ж так багато важить на еміграції!.. І через те нам так легко порозумілись. Навіть без визначення часу й місця...

Ми випили каву, перекидаючись вістками про її здоров'я (вона перейшла важку операцію), „Закуток“ (все валиться, направляти треба, а грошей бракує!), моїх дітей (уже великі „панни“) й найновіші події в українському Парижі. Врешті я приступила „до речі“:

— Скільки часу можеш мені присвятити й куди тепер ідеш?

— Я тепер вільна до 5-ої... Можемо трохи перейти понад Сену. Або знаєш що? Ходи до мене, вип'ємо чаю, я буду складати свої речі й тоді собі поговоримо...

— А де ж ти зупинилася?

— На рю де Сен.

— Та це ж близьенько! Тут мешкав колись Міцкевич, а також колишній чемпіон Парижу в шахах, — Степан Попель, пригадуєш?

Отак пригадуючи „золоті“ післявоєнні часи в Парижі, коли ми всі, „найновіші емігрантки“, добилися різними правдами й неправдами, здебільша через зелену границю, до Парижу й жили тут більше гарячими бажаннями виявити світові „правду про Україну“, як хлібом насущним „на

Іванна Нижник у строю дівчини з Покуття (перша зправа). Поруч неї молодша у вінку.

Ukrainian bride and girl in the folk costume of Pokutya region. First from right is Ivanna Nyzhnyk, now a renowned painter

картки“, — дійшли до Іванчиної хати.

Оригінальна й трохи несамоवि-та Іванка не може мешкати як звичайний смертник у звичайному будинку, чи готелі. Ми пристанули перед „Галерією Ремона Дункана“, біля якої я завжди затримуюся, переходячи тією вулицею. Думала я, що й Іванка зупинилася з тією самою метою: приглянутися великому потретові сивоволосого й довгобородого старця, з чолом, перепоясаним золотою стрічкою на грецький лад, у довгій, білій, саморобній, теж грецькій, туніці.

— Це хто такий? Як думаєш? — запитала я, от так собі, в Іванки.

— Нічого не думаю. Це Ремон Дункан, власник оцієї галерії...

— Чи він часом не родич тієї акторки, чи танцюристки, як її...

— Тієї самої, Ізидори Дункан! Вона вже давно померла, а ось

він у 82 роки ще зовсім бадьорий, хоч і виглядає, як аскет, бо ж він вегетеріанець, але це не перешкоджає йому малювати, різьбити, писати поезії, ткати оці чудові грецькі тканини, як бачиш — дуже подібні до наших, — він шиє теж сандалі, друкує...

— А звідки ж ти про те все знаєш?

— Я ж тут мешкаю!

Я заніміла й остовпіла. А Іванка тим часом, відкривши зі скреготом важкі двері галерії й перепустивши мене наперед, зняла з цвяха величезного ключа. Ми перейшли вузький коридорчик і станули перед залізними, кованими, воротами, які саме відчинилися цим ключем від „царства небесного“. Далі мандрували ми крізь великі залі з чорними-пречорними стінами зі старими меблями й різним античним барахлом, — скульптурами, різьбами, полотнами, ткацькими станками, друкарськими машинами й т. д., поки знову не опинились у вузькому коридорі, з якого вийшли на внутрішню подвір'я й врешті підвелися сходами на четвертий поверх. Тут віднайшли ми сонце, яке жовтою охрою залило чиесь мешкання. І коли б не моторошний „вступ“ до нього, то воно було б зовсім банальне: дві кімнатки й кухня з коридорчиком і прилеглистями, що зрештою на паризькі відносини, та ще й у Латинському кварталі, було неабиящо.

— То ти тут живеш? — запитала я, відсапнувши після цієї несподіваної мандрівки.

— О, тільки тимчасово. Це мешкання моєї співжінки з п. Дунканом знайомої студентки. Вона на вакаціях.

— Ну, ця студентка обходить мене менше, але ти до крайності подразнила мою цікавість отим таємничим Дунканом, то ж розкажи дещо про нього...

— З мене ніякий оповідач, але кілька слів може видушу зі себе. Ото ж він народився, як і його сестра, Ізидора, в Сан Франціско. Він американець, але поїхав був якось до Греції й захопившись її класичною культурою, залишився там на довгі роки. Його захоплення пішло так далеко, що він цілковито „згrecився“, перейняв-

НАШІ ГРАДУАНТКИ

Перегляд нашого молодого жіноцтва, що в цьому році закінчило вищу освіту або здобуло фахове звання, наближається до кінця. Радіємо тим, що ряди наших кваліфікованих сил збільшуються. На цьому місці дякуємо Управам Окружних Рад США, що надіслали нам відомості. Одначе, коли б у тій чи іншій окрузі не вдалося охопити всіх градуанток, прохаємо їх самих зголосити це в дотичній Окр. Раді, щоб ми могли це додатково проголосити.

ОКРУГА МИШИГЕН:

Оксана Будзол, студії економії в Мерігров Каледжі зі степенем В. S. П-на Будзол є дочкою видатної Союзянки п-ні Павлини Будзол у Дітроїті.

Долорес Гелемей, студії адміністрації підприємства у Вейн Стейтовому університеті зі степенем В. S. Працює в дослідах ринкових цін.

Марія Кошів, студії педагогії у Вейн Стейтовому університеті зі степенем В. А. Почала вчителювати, але підготовляється до магістерії.

Орися Лончина, студії хемії зі степенем В. S. в університеті Дітроїту. Почала працювати.

Люба Григорчук-Шаєнко, студії педагогії у Вейн Стейтовому універ-

ся грецькою мовою, звичаями, зодягнув грецьку одягу (щоправда з-перед 2,000 літ!), замулувався красою й мистецтвом цієї країни й взагалі... Не знаю чому він згодом залишив Грецію й переїхав до Парижу, де й осів та має тут, як бачиш, свою галерію картин і навіть встановив щорічну нагороду „Прі Нью Йорк“. Бо треба тобі знати, що в Нью Йорку він має теж свої маєтки й малярську галерію.

— То він мільйонер?

— Мільярдер! Але він дивак, — ходить у цій білій тозі (це, до речі прекрасна біла вовна!) й сандаліях, сам тче собі полотно й вовну на зиму, та чудові білі шовки на літо, сам складає ручним друком свої поезії, малює, різьбить...

— Чи має жінку?

— Аякже! Зовється Ая, вона лотишка з Риги, й теж ходить у білій туніці, багато молодша від нього, бо має всього 60 років...

(Докінчення буде)

теті зі степенем В. А. Почала вчителювати.

Світлана Гончаренко-Петруша, студії слов'янських мов у Вейн Стейтовому університеті зі степенем В. А. Почала вчителювати.

Тетяна Рогатинська, студії суспільних наук у Вейн Стейтовому університеті зі степенем В. S. Перед тим студіювала в Мишигенському університеті в Ан Арборі та в Торонто, в Канаді. Цього року відвідала Європу для підготовки своєї магістерії.

Калина Ткачук, мовні студії (англійське, німецьке, як головні, а слов'янські, як побічні предмети) у Вейн Стейтовому університеті. Почала вчителювати й готуватись до магістерії з бібліотекарства. П-на Ткачук є дочкою видатної Союзянки п-ні Оксани Ткачук у Дітроїті.

ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В БЕЛЬГІЇ

Управа Науково-Освітнього Т-ва в Бельгії надіслала звіт із своєї праці за перше півріччя 1964 р. З нього довідуємось, що школи (22) існують у 9 місцевостях і в них навчається 361 дітей. Учительський збір складається з 23-ох осіб, що обслуговують школи, доїжджаючи з більших осередків. Головними видатками цих навчальних станиць є кошти доїзду вчителів та шкільних підручників і конспектів.

Школами українознавства опікується Науково-Освітнє Товариство під головуванням о. д-ра Б. Куриласа. Місто головою є митр. протоерей І. Бачинський, інспектором о. д-р І. Кіт, секретарем інж. І. Левицький, а фін. референтом мгр. М. Когут.

Українське Науково-Освітнє Т-во з вдячністю відмічує роллю патронатів США в їх акції. В останньому шкільному році одержали 868 дол. і завдяки цьому вдалось їм зреалізувати повністю передбачений план.

Рівночасно наспів також лист від Гол. Управи Об'єднання Українок Бельгії, яким повідомляють нас про урухнення першої дитячої світлички. Це у великій мірі вдалось здійснити завдяки патронатові Союзу Українок Америки в сумі 10 дол. місячно. За це голова ОУБ п-ні інж. Зінаїда Витязь складає Союзові Українок Америки щирю подяку.

На організаційні теми

Що нам дає організація?

Кожен думай, що на тобі
мільйонів стан стоїть,
Що за долю мільйонів маєш
дати ти одвіт.

Вступаючи до СУА, кожна з нас вибрала його, як найкращу квітку з китиці для свого духового ока. Справді можемо пишатись тією квіткою, що впродовж 40 літ усе свіжа й запашна рідними нивами. Пахощі від неї несуться кругом аж ген поза залізну зашлону на закріпачені рідні поля, щоб хоч на часочок дати змогу вдихнути людям, спрагненим свіжого повітря.

Живемо в дуже важливих часах, що накладають на нас, які маємо щастя жити у вільному світі, велику відповідальність за долю мільйонів нещасних наших братів і сестер. Ніодна одиниця української спільноти не сміє стояти поза організованим життям. Належати до української організації і сповняти свої обов'язки — це власне буде „одвіт за долю мільйонів“.

Але ця приналежність кожній одиниці також багато дає. Найперше — почуття сповненого обов'язку, що дає велике внутрішнє задоволення. Бо це не має значення скільки праці чи гроща може вложити у намічену ціль. Залежно від можливостей людина може дати дуже багато або дуже мало. Але не від розміру того вкладу це залежить. А від доброї волі, з якою кожна членка виконує цей свій обов'язок.

І тому організація вдячна за кожен форму участі. Нехай це буде саме тільки членство в організації, що полягає в плаченні вкладки! Це вже є підтримка нашого руху, це маніфестація приналежності до українського народу. Неміє української жінки, що не могла б цього доказу дати!

Друге діло — виконання певних завдань. Це вже трудніше приходиться, але й тут немає одиниці, що абсолютно не могла б нічого з себе дати. Із дрібної роботи виростають великі осяги. Організація — це будова, що

складається з малих цеголок і яка це радість — додати й свою цеголку в це велике діло!

А в праці зживаються люди. У цьому є третій осяг організованого життя. Спільно виконане завдання зближує й еднає людей. Коли в гурті є дружня атмосфера, то він стає для української одиниці родиною. Виростає почуття гордості на приналежність і людина починає організацією дорожити.

Отже будьмо чинними в організованих рядах СУА! Це дає нам свідомість, що працюємо для чогось нашого загального, що маємо перед собою якусь вищу мету. Тоді зможемо спокійно лягати спати не боячись примар червоної заграви та крику розпуки сестер і братів на рідних землях, бо ми зробили все, що могли для їх порятунку.

Ірина Кашубинська
Орг. реф. Гол. Управи,

ПОДЯКА

Окрім подяки, яку моя родина висловила в газеті „Свобода“ всім тим, хто виявив нам співчуття у нашому великому горю по втраті нашого незабутнього чоловіка, батька й дідуня Костянтина Семеновича Кононенка, хочу ще окремо подякувати жіноцтву, яке зогріло мене в моєму почуванні самоти й смертного холоду, що надвигнулись на мене.

Зокрема дякую тим, що прибули віддати останній поклін померлому, а саме — Окружній Раді СУА в Ньюарку, 28 Відділові СУА в Ньюарку, п-ву Салукам, п-ву Муссаковським, п-ву Карановичам, п-ву Радельким, п-ні А. Худій. Рівнож дякую тим, що листами виявили мені своє співчуття: п-ні Олені Залізник, голові СФУЖО, Управі СФУЖО, Управі СУА, ш. Ірині Павличковській, Людмилі Івченко, Олені Чехівській, Лідії Бурачинській, п-ву Витязям, Оксані Радиш та всім паням, що підписалися на спільному листі з Ньюарку.

У постійній скорботі
Олена Кононенко-Трофимовська

У ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ

На відзначенні 20-ліття Нашого Життя, що відбулось дня 18. жовтня ц. р. в Нью Йорку, Відділи СУА надіслали привіт і зложили пожертви на пресовий фонд журналу.

З нагоди 20-ліття Нашого Життя висловлюємо щирю подяку за жертвенну працю Ред. Колегії і бажаємо ще більших успіхів у розвитку й поширенні журналу в майбутньому!

За Управу 1 Відділу СУА:
(пожертва 67 дол.)

Катря Пелешок, голова

За Управу 8 Відділу СУА:
(пожертва 20 дол.)

Анна Свенсон, голова
Ірина Крамарчук, секретарка

За Управу 35 Відділу СУА:
(пожертва 10 дол.)

Анна Опарик, голова

За Управу 53 Відділу СУА:
(пожертва 10 дол.)

Олександра Різник, голова

За Управу 82 Відділу СУА:
(пожертва 10 дол.)

Євдокія Лисько, голова
Оксана Миськів, секретарка

ВИЯВ ПАМ'ЯТІ

В п'яту річницю смерті бл. п. Розалії Сидорик, б. голови нашого Відділу, складаємо як вияв негаснучої пам'яті 10 дол. на ювілейний фонд Нашого Життя.

Членки 22 Відділу СУА
Шикаго, Ілл.

ПОДЯКА

Складаю сердечну подяку всім Паням із 33 Відділу СУА в Клівленді за влаштування мого літературного вечора, артистці Тамарі Крижанівській за мистецьке відчитання уривків із моєї повісті, приємну товариську гутірку за чаєм і за грошовий даток на мій видавничий фонд. Цим членки Відділу дали доказ великого розуміння важности книжки на еміграції. Присутність на вечорі молодечих організацій СУМА та Пласту була мені також милою несподіванкою.

Ярослава Острук

ЧИ ВИ ПРИЄДНАЛИ В ЦЬОМУ РОЦІ
ХОЧ О Д Н У ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ?

У ЮВІЛЕЙНОМУ ЗМАГУ

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою з усім зорганізованим жіноцтвом, що дня 19. жовтня ц. р. відійшла у вічність у Тюбінгені, Німеччина, видатна громадська діячка і вчена **Ганна Чикаленко**. Походила з відомої патріотичної родини Наддніпрянщини, ще молодою дівчиною стала членкою нелегальної Жіночої Громади в Києві. Закінчивши вищу освіту у Лозанні, Швейцарія і Единбурзі, Шкотія, вона прислужилась молодій українській Державі, працюючи в посольстві УНР у Берні. Тоді то вдалось їй нав'язати контакт нашого зорганізованого жіноцтва із міжнародними організаціями. Потім проживала у Німеччині, де була бібліотекарем і лектором славістики у Тюбінгенському університеті. У 1925 р., коли прибула до ЗДА на Конгрес Міжнар. Жін. Ради у Вашингтоні, заохотила тутешні жіночі товариства до створення однієї центральної організації — Союзу Українок Америки. Багато писала в жіночій та загальній пресі; полишила ряд перекладів із чужої літератури на українську мову. Останні роки свого життя була прикута до ліжка, але перебувала в постійному контакті з Централєю США, а зокрема із 13 Відділом США у Честері, що особливо опікувався нею.

Поховано її в Тюбінгені. Над могилою промовляв представник університету і голова ОУЖ п-ні Олександра Бойко-Сулима.

З жалем прощали її й членки США, що пам'ятають її цінну пораду у створенні нашої організації.

Екзекутива США

БРУКЛІН, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою з членством США, що в останньому часі від нас відійшли чотири наші членки, яких втрату ми боляче відчули.

Дня 24. травня 1963 упокоїлася у Бозі бл. п. **Параскева Павчак**. Походила з с. Товсте, пов. Скалат. З жалем членство нашого Відділу провело її в останню дорогу.

Проминув вакаційний час і наші прихильниці знов почали працювати. В останньому часі посилилось приєднування передплат і з радістю стверджуємо, що могли ми признати аж п'ять нагород! Їх одержали пп. Євгенія Дубас із Клівленду, Марія Яримович із Шикаго, Ірина Щерба з Вилмінгтону, Мирослава Скасків із Вашингтону і Марія Шалаута з Фініксу.

Незабаром уже закінчиться ювілейний рік Нашого Життя. Прохаємо прилжити зусилля, щоб число наших читачок зросло!

В останньому часі приєднали передплатниць:

Іванна Бенцаль, Бронкс, 4 Відд.	2	Марта Набережна, Четгем	1
Марія Душник, Бруклін, 72 Відд.	1	Осипа Грабовенська, Фила., 43 Відд.	1
Євгенія Дубас, Клівленд, 33 Відд.	2	Емілія Продінська, Вашингтон, 78 В.	1
Ляриса Дончук, Філадельфія, 44 В.	1	Мирослава Петришак, Міннеаполіс, 16 Відд.	2
Марія Яримович, Шикаго	5	Ірина Щерба, Вилмінгтон, 54 Відд.	2
Оксана Кузишин, Нью Йорк	1	Марія Шалаута, Фінікс, 77 Відд.	2
Анна Кузишин, Гемилтон	1	Ірина Ткачук, Нью Йорк	2
Ірина Кальба, Денвер	1	Люба Тимчук, Бофало, 49 Відд.	1
Валентина Медвецька	1	Марія Вандзура, Вінетка	1
Анна Настюк, Юніон, 28 Відд.	1		

Хто черговий?

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

Дня 7. липня 1963 відійшла у вічність бл. п. **Параскева Лушинська**. Походила з с. Реклинець, пов. Жовква. З жалем наше членство провело її на місце вічного спочинку.

У січні 1964 р. упокоїлась у Бозі бл. п. **Йосипа Кіх**. Походила з Христинополя, пов. Сокаль. Членки нашої організації взяли участь у її похороні.

У квітні 1964 відійшла у вічність бл. п. **Катерина Комаринець**. Походила з Мостів Великих, пов. Жовква. З жалем провели її членки Відділу в останню дорогу.

Марія Бартосевич
Прес. референтка

21 Відділові США та рідні Покійних висловлює щире співчуття.
Екзекутива США

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членством США, що в січні ц. р. відійшла від нас у вічність бл. п. **Анастасія Сліпак**, яка була доброю і жертвенною членкою 26 Відділу США.

Дня 23. вересня відійшла від нас бл. п. **Марія Заблоцька** на 78-му році життя. Покійна належала до перших піонерок організованого жіночого життя в Дітройті. Відзначалась великою жертвенністю, була тихою і скром-

ною владі. Покинула у великому смутку чоловіка Івана, дочку Анну, членку 58 Відділу США і сина Омеляна. Членство 26 Відділу США глибоко відчуло цю втрату.

Ділимося сумною вісткою з членством США, що в місяці жовтні ц. р. відійшла від нас навіки членка бл. п. **Марія Бюлов**.

Нехай вільна американська земля буде їм легкою!

Управа 26 Відділу США

Нашому 26 Відділові в Дітройті і рідні покійних членок своє щире співчуття висловлює

Екзекутива США

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. **Константини Косак** складаємо 5 дол. на пресовий фонд Нашого Життя.

М. і Ф. Липецькі, Дітройт

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. **Ірини Домбчевської** складаємо 20 дол. на фонд „Мати й Дитина“.

Ольга і д-р **Микола Кузьмович**
Бабилюн, Н. Й.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. **Ірини Домбчевської** складаємо 5 дол. на Укр. Інвалідів.

Марія Білосор, Муріставн, Н. Дж.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ДОЛЯ ПЕНСІОНЕРІВ

До журналу „Радянська Жінка“, що виходить у Києві, напливає багато запитів і скарг. Цілого перегляду їх не маємо, а друкують тільки ті, що їх удалось полагодити.

Впадають в очі часті скарги пенсіонерів чи властиво тих, що добиваються пенсії. Колгоспниця О. Неглядук із с. Маньківці Хмельницької області жаліється на те, що правління колгоспу зволікає призначення їй пенсії. Подібно пише колгоспниця Х. Буза з села Тиврів на Вінниччині. Вона поскаржилась, що правління артїлі безпідставно відмовило їй у призначенні пенсії. В листі наводились також інші факти порушень у справі призначення колгоспних пенсій. Редакція поробила заходи в тих справах і пенсію обом жінкам признано. Значить було в них право на те.

Забезпечення старих людей є завжди осередньою проблемою державної суспільної опіки та законодавства. Над їх опрацюванням уже не дискутують у „капіталістичних“ країнах, а тільки розглядають кращі їх можливості. А тут виявляється, що право на пенсію поодинокі особи мусять виборювати різними заходами. Показується, що „порушення“ призначень колгоспних пенсій є частим явищем у країні соціалізму!

Хто знає колгоспні умовини життя і праці, злиденну зарплату у формі „трудоднів“, нестачу палива і взуття, недостатній харч — уявляє собі становище пенсіонерів. Вони є пасишками у системі, де доводяться добувати засоби прожитку хитрощами, обміном чи спекуляцією. До цього вони, а зокрема старші жінки найменше пристосовані. А тут ще й скромну пенсію, що їм прислуговує, не все можуть дістати!

У вісімдесятліття

У грудні ц. р. сповняється 80 літ від хвилини, коли засновано в Станиславові Товариство Руських Жінок. У тому ж році на Вищих Жіночих Курсах у Києві заснувався Гурток Студенток. І так у двох частинах української землі жіноцтво проявило свою волю до організованого життя.

Вісімдесят літ — це довгий шмат часу. Крок за кроком посувалось українське жіноцтво вперед, здобуваючи одну позицію за другою на своєму шляху. Не маємо змоги накреслити тут поодиноких етапів. Але є на цьому шляху багато моментів, що виявляють його надзвичайні осяги. Пригадати хоч би петицію за допущенням жінок до вищої освіти, 1890 р., яку за почином Н. Кобринської внесли українські посли у віденському парламенти. Це сталося майже рівночасно з заходами німкень і чешок у тій справі тоді, коли інші народності Австро-Угорщини й не думали про те. Подібним кроком був комунікат „Всеросійського Союзу Рівноправности Жінок“ у Полтаві, що під час революції 1905 р. з ініціативи Олени Пчілки проголосив вимогу автономії для України. Мабуть не було в тому часі платформ, з якої пролунав у ту хвилину такий клич! Пригадується теж створення Фонду „На потреби України“ у 1912 р., коли то провідні одиниці з-поміж жіноцтва (К. Малицька і М. Білецька) відчули вагу хвилини передодні І. світової війни. Призбирані в цій акції гроші стали першим фондом організування Українських Січових Стрільців. У хвилину народнього лихоліття, яким можна вважати „паціфікацію“ Галичини в 1930 р., україн-

ському жіноцтву вдалося стягнути міс Шипшенкс, секретарку Міжнародної Ліги Мира і Свободи на об'їзду пошкодованих сіл. Її звіт про те, що вона бачила і чула, зробив своє враження в Женеві.

Це тільки найважливіші моменти насуваються. А скільки було прикладів жертвенности й посвяти, працьовитости й дбайливости, духовної сили і любови до свого народу! Цього не можемо розглянути в короткій статті. Але доказом здорового кореня нашого жіночого руху та його успішного 80-літнього шляху є теперішнє об'єднання українського жіноцтва у вільному світі. Недавно тому ми відзначили 15-ліття Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

Хоч жіночий рух проходив всюди майже однаковим шляхом, проте в кожного народу має він свої питоменности. Є вони також і в нас. Саме з нагоди 80-ліття варто їх усвідомити і зрозуміти, бо це допоможе нам їх плекати чи розвинути.

Тяга до освіти, що лягла в основу жіночого руху, в Україні мала свій окремий підклад. Українська жінка добувала освіту, щоб нею допомогти потребуєчим і в тому фах учительки чи лікарки їй був найбільш відповідним. На цьому народницькому кличі виросла ціла традиція і внаслідок того в Україні тепер усе навчання і вся здоровна служба є в руках жінок. Згідно з найновішими даними в Україні є 48.764 лікарки, а 75% вчительського персоналу — це жінки. Число вчених (професорів, докторів наук, доцентів, кандидатів наук) є понад 800. Хоч більше-

Бл. п. Варвара Матиска

Barbara Matiska was the founder of the first Ukrainian women's organization in Curitiba, Brazil

СОРОКЛІТТЯ ЖІНОЧОГО РУХУ В БРАЗИЛІЇ

Початок його сягає того дня в 1924 році, коли в Курітібі заснувався Жіночий Клубок ім. Лесі Українки. Де кілька літ пізніше заснувався в Уніон да Вігорія другий, що став Секцією Українського Союзу. Такий був початок жіночої організації в Бразилії.

Коли в 1936 р. Український Союз переніс свій осідок до Курітіби, тоді

вицький режим собі приписує тут певні заслуги, то цього вислідку не було б, коли б не було змагання до освіти впродовж десятиліть!

Любов до Батьківщини була однією з основних прикмет нашого жіночого руху. Вона кинула українську жінку в саму гущу визвольної боротьби, а дівчата, що пішли боротись зі зброєю в руках у рядах Українських Січових Стрільців, були тоді найвищим виразом цього змагання. Вони теж виростили з українського жіночого руху, дарма, що не діяли в його імені. Їх крок, що тоді був незвичним, промостив жінкам різні форми участі у війні.

З такою свідомістю закінчуємо наше 80-ліття. Побажати б, щоб дальший шлях приніс нам не тільки осяги, але й прояви самобутності, що говорять про нашу силу.

Жіноча Секція при ньому вже стала централею. Одначе часи диктатури в Бразилії перешкодили дальший розвиток. Щойно по 2-гій світовій війні відновляється організована дія. В 1952 році Жіноча Секція при Хліборобсько-Освітньому Союзі дістає свій правильник і стає членом СФУЖО. У 1959 р. змінює свою назву із Секції на Організацію Українських Жінок при ХОС.

Такий короткий перебіг змагань українського жіноцтва Бразилії. Дня 18. і 19. липня 1964 Головна Управа ОУЖ влаштувала ювілейну забаву, на якій вшановано провідних членок. Другого дня відбувся ювілейний концерт, виконаний виключно жіночими силами.

Цей перебіг завдячуємо кільком свідомим одиницям, що виявились на початку, а й упродовж 40 літ очолювали організацію. В першу чергу слід згадати бл. п. Варвару Матиску. Походила з Жовківщини і прийшла 12-літньою дівчинкою до Бразилії у 1895 році. В 1906 р. вона почала вчити дітей по колоніях української мови. По одруженні жила з чоловіком якийсь час у місцевості Павло Фронтінь, а потім переїхала до Курітіби. Тут спільно з учителькою Галею Фалінською дала почин до заснування Клубка ім. Лесі Українки, де її обрано головою.

Заохоту до створення Жін. Секції при Укр. Союзі в Уніон да Вігорія дала п-ні Анна Рибка. Жін. Секцію в Курітібі очолювала п-ні Стефанія Прокп'як. По війні провід її перебрала п-ні Зіна Ящинська. Потім її очолювали по черзі пп. Надія Фелик, Ольга Горачук і Режина Лапунька.

В Сан Павло при Т-ві „Соборність“ є Жін. Секція, що постанала з ініціативи п-ні Марії Янішевської.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Українське громадянство з жалем прийняло вістку про те, що дня 1. листопада 1964 р. в Німеччині помер

ПОЛК. АНДРІЙ МЕЛЬНИК
військовий і громадсько-політичний діяч.

Перебуваючи в рядах Українських Січових Стрільців він згодом разом із полк. Євгеном Коновальцем дав почин до створення корпусу Січових Стрільців у Києві. Пізніше командував полком УГА, був начальником Булави Осадного Корпусу, а в 1919 р. став шефом штабу Дієвої Армії Укр. Нар. Республіки. По війні став співосновником Української Військової Організації (УВО) та її краєвим командантом, а по вбивстві полк. Євгена Коновальця обняв провід Організації Українських Націоналістів (ОУН). Був арештований за засуджений на п'ять літ польської тюрми та ув'язнений німецьким гештапо.

Дружині та рідні Покійного висловлюємо наше щире співчуття.

УПРАВА СФУЖО

ПОБАЖАННЯ

В День Іменин дорогої нашої вчительки вишивання п-ні Люби Луцької шлемо їй найщиріші свої побажання щастя, здоров'я та душевного спокою на багато-багато літ і від її імени передплачуємо Наше Життя для „бабусі“ в Європі.

Гурток Вишивальниць
Торонто

**ЧИ ВИ ВЖЕ ПРИВЕЛИ ЧЛЕНКУ
ДО ВАШОГО ВІДДІЛУ СУА?**

До VI. Літературного Конкурсу СФУЖО

У відповідь на численні запити подаємо ближчі пояснення до теми й умовин цьогорічного Літ. Конкурсу СФУЖО.

Темою цьогорічного Конкурсу є — переклад літературного твору з якої-небудь чужої мови на українську. Жанру літературного твору не вказуємо, висловлюючи тільки побажання, щоб в осередку його стояла жіноча постать та припускаючи, що учасниці Конкурсу підберуть для перекладу твір із добрим літературним рівнем.

Надсилаючи переклад, прохаємо рівночасно надіслати також оригінал твору в одному примірнику.

Переклад треба зладити чітким письмом на одній стороні паперу у трьох примірниках. Надсилати до кінця березня 1965 року, до канцелярії СФУЖО — з додатком „Для Літературного Конкурсу“ на адресу

WFUWO, 4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛИСТОПАД, 1964

На сторожі здоров'я

д-р Галина Подюк-Клюфас

Матичні мийоми

Матичні мийоми — це найчастіші новотвори жіночих органів, що їх у більшості знаходимо на матицях у жінок понад 30 літ життя.

Постають вони частіше у жінок, що не родили дітей. Розвиток їх є зв'язаний з функцією яйників (ovaries) і з васкулярною (кровоносною) функцією матиці. Постають вони в життєвому періоді, коли яйники функціонують, а перестають рости після переходового часу, в т. зв. менопаузі, коли ця функція зникає. Їх часто бачимо в жінок, що мають об'яви менструальної нерегулярності.

Гістологічно мийоми складаються з такої самої мускулярної і сполучної тканини як матиця, не переносяться в інші місця в організмі, не перекидаються на сусідні тканини й органи і тому зачисляються до т. зв. доброякісних туморів.

На матиці мийом може бути один, але звичайно їх є більше. Величиною вони бувають, почавши від маленького сім'я до великої голови, що виповняє черевну порожнину.

Читачки вже знають, що матиця складається з двох головних частин — тіло або corpus і шийка або cervix. 95% усіх матичних мийомів — це мийоми тіла, а тільки 5% — це мийоми шийки.

Об'яви, що викликають мийоми, залежать від того, де ці мийоми знаходяться і якої вони величини. Великий тумор може змінити позицію матиці — пересунути її взад чи в бік. Також туби (проводи між яйниками й матцею) і яйники можуть бути пересунені. Мийоми можуть натиснути на великі кровоносні судини, на ниркові проводи і на мочеви́й міхур. Однак буває, що й великі мийоми не дають ніяких симптомів.

Одним із частих симптомів ми-

йомів, які ростуть у матичній порожнині, є кривавлення. Найчастіше воно проявляється посиленням менструації. Але бувають мийоми, що кривавлять стало або з малими перервами.

Кривавлення після переходового часу, в т. зв. пост менопаузі, не є спричинене мийомом. А якщо в тому часі кривавлення приписують мийомові, то цей мийом вже не є доброякісний, а здегенерований, злоякісний або знекротизований (клітини в ньому замирають і розкладаються).

Коли пацієнтка в наслідок мийому нарікає на біль — то це тиск у долішньому животі, тиск на мочеви́й міхур, короткотривалі незначні болі. Менструаційні болі, що їх перед тим не було, можуть бути спричинені мийомом матичної шийки. Дуже сильні болі бувають коли мийом, що росте назовні матиці, перекинується, або коли постає кровотеча в середину досить великого мийома.

Уплати (discharge) не є характеристичним об'явом мийомів, але появляються тоді, коли мийом своїм тиском спиноє нормальну циркуляцію.

Неможливість жінці зайти в тяжу не можна приписувати мийомам так довго, як усі інші причини того явища, включно з обслідуванням чоловіка, не є вияснені.

Жінки з матичними мийомами є схильні до поронення (miscarriage) і до передчасного породу (premature labor).

Мийоми можуть стати причиною ненормального положення плоду в матиці. Спеціальною проблемою під час породу бувають мийоми матичної шийки, що блокують породільний канал (birth canal).

Терапія (лікування) мийомів залежить від симптомів, що їх

має пацієнтка, величини, позиції і числа туморів, їх дегенерації, шкороности їх росту і вкінці бажання пацієнтки мати діти. Дуже важним є вік пацієнтки і безсумнівна діагноза мийома, яка виключає рист злоякісного тумору (рака або саркома).

Як я вже згадувала на початку, мийоми перестають рости в менопаузі, вони тоді атрофіюють, нидіють. Тому кожна жінка, що має мийоми без симптомів і досягне віку 45-48 літ, може сподіватись, що далі не матиме об'явів і не буде потребувати операції. Однак вона повинна що кілька місяців переходити лікарські оглядини й обговорити з лікарем всі зміни, як наприклад, посилення менструації, нерегулярне кривавлення чи інші незрозумілі для неї об'яви.

Нераз, щоб припинити кривавлення чи рист мийома, треба спинити функцію яйників. Це можна осягнути при допомозі гормонів, а також насвітлювання радієм чи рентгенівським промінням.

Операція є вказана тоді, коли є сильна кровотеча, коли тумор є великий і скоро росте, коли є познаки, що він може дегенеруватись, коли натискає на інші органи, або, в рідкісних випадках, коли жінка бажає, а не може мати дітей. В цьому останньому випадку в жінки нижче 38 літ робиться т. зв. myomectomy, себто вирізується один чи більше мийомів, але залишається матицю. В інших випадках усувають цілу матицю, в першому (abdominal hysterectomy) почерез черевну порожнину, а в другому (vaginal hysterectomy) почерез похву (vagina).

Господарський порадник

Ще про миття вікон

Першою передумовою миття вікон — це добре витерти їх від порохи. Не уявляєте собі, скільки його насідає! Коли його не витерти, а відразу облити шибви рідиною, то порох тільки розмажеється. Тому краще взяти м'яку ганчірку чи шітку на держаку і добре обтерти шибви з обох сторін.

Окремо треба повести шіткою чи ганчіркою по дерев'яних віконних ра-

Користаймо з досвіду

Анна Сивуляк

ЗДОРОВИЙ ОБІД

Живемо в новій країні і в новому кліматі. Через те й повинні провирити свій спосіб харчування. Чи не треба впровадити в нього нові складники а вилучити інші?

Наприклад, баранина є здорове м'ясо, що широко вживається. У сполучі з городиною, це дуже корисний складник харчування. До того поживна юшка і легка лакоминка творять відповідний здоровий обід.

Стравоспис:

Картопляна юшка з грибками
Баранина з начинкою
Печена морква
Салатка з капусти

Картопляна юшка

Потрібно:

3 картоплини
½ горнятка січеної салери
½ горнятка січеної цибулі
1 мала морква
1 пачечка грибків
1 ложка оливи

Посікти салеру, цибулю і моркву дрібно, кинути на ложку оливи або маргарини і лишити нехай смажиться на легкому вогні 10-15 хвилин. Коли злегка прирум'яниться, кинути картоплю покряну в кубики на 5 хвилин. Потім взяти ложку борошна (муки), вкинути туди і замішати, щоб зарум'янилось. У міжчасі поставити грибки в кварті води, щоб зварились. Коли вже м'які, тоді вийняти їх, покроїти дрібно, вкинути до городини та й заллати юшкою. Все це разом повинно ще раз заваритись. Додати соли до смаку.

мах. Там порох теж осідає й коли його не усунути, постануть потім від рідини брудні патьоки.

А щоб від цього обтирання порох не осів на підвіконні, вистелемо його наперед газетним папером.

Тітка Марійка

Баранина з начинкою

Потрібно:

бараняча шинка (передня)
2 горнятка меленої шинки
1 булка
2 цибулі
1 яйце
1 зубець часнику

Для меншої гостини вистачить передня бараняча шинка (около 2 ф), а для більшої задня (около 4 ф). Задня шинка смачніша, але й дорожча. Вибрати з неї кістку і добре розтовчи на стільниці. У передній шинці треба переізувати всі жили. Посолити зверху.

Начинка: На сковороду вкинути одну січену цибулю разом із шинкою і всмажити, щоб прирум'янилось. Тоді вбити туди одно яйце, одну булку, стерту на терці (може бути й горнятко тертих сухариків), пів ложечки меленого перцю (коли хто любить). Виложити цю начинку на розбите м'ясо, звинути, злегка посолити і обвинути алюмінієвим папером.

Покласти до ринки, влити пів горнятка води і додати туди покроєну цибулю і розтертий зубець часнику. Накрити і поставити до печі на 350° на 3 і пів год. Коли готове, вийняти й розвинути папір. Звичайно підливи вистачає, а коли хто хотів би мати більше її, тоді може її трохи підлити водою й заправити борошном.

Примітка: М'ясо не слід намочувати перед печенням, а навіть не дуже докладно мити, бо м'ясо через те тратить смак. Обмити лиш злегка і витерти сухою стирочкою.

Печена морква

Потрібно:

2 в'язанки моркви
1 ложка масла
1 ложка борошна
1 ложка цукру
2 солодкі картоплі (sweet potatoes)

Почистити моркву, покряти на кружочки. Вляти до ринки одне горнятко води, додати ложечку соли, вкинути моркву і нехай вариться около 15 хвилин. Взяти круглу форму і зробити в ній зазмажку на маслі (ложка масла, ложка борошна). Все разом виімшати, додати ложку цукру. Зверху прикрити кружочками з солодкої картоплі. Всунути до печі, коли вже баранина доіпакається. За 20 хвилин буде готове.

Примітка: До випікання городини й інших страв надається посудина Ругех із вогнетривалого скла.

Салатка з капусти

Потрібно:

головка салати середн. величини
мала пушка квашеної капусти
1 ложка майонезу
1 ложка цукру
1 зелений або червоний перець (паприка)
ложечка червоної меленої паприки

Салату пошаткувати, як капусту. Капусту сполокати, щоб не була надто квасна (не видушувати!) і пересипати ложкою цукру. Тоді посікти дрібно один зелений перець (паприку). Все це виімшати добре. Соли непотрібно, бо капуста є солонна, але коли хтось любить гостре, може додати соли. До зеленого перцю можна додати червоної, меленої паприки, а коли зеленого немає, а є червоний, тоді обійдеться. Виімшати це все з майонезом і подавати.

Легкий коржик

Потрібно:

1 горнятко борошна (муки)
¾ горнятка цукру
1½ ложечки порошку до печення
1 ложечка соли
¼ горнятка оливи
3 жовтки
1 ложечка ванілії (запаху)
5 ложок зимної води
¼ ложечки cream of tartar
пів горнятка білків

Сім складників (борошно, цукор, порошок, сіль, олива, жовтки, ванілія) вкинути до електричного мішала і вбити. Окремо вбити на мішалі cream of tartar і білки дуже туго. Тепер треба сполучити обидві маси, але так, щоб вливати поволі першу масу до дру-

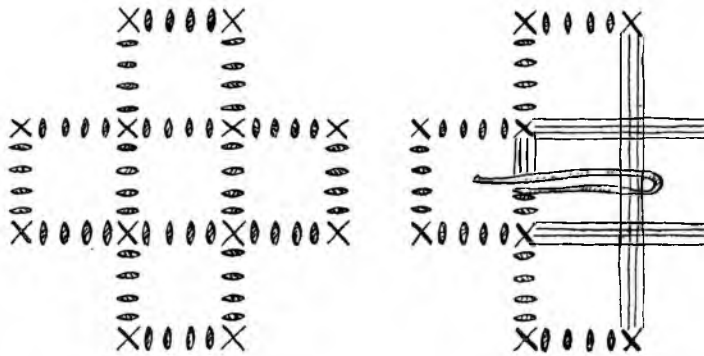
Вишиваймо

Вирізування

Цей стародавній український шов Полтавщини йде звичайно в парі з настилуванням. Вишивають ним полики й рукави сорочок та рушники. До вишивання слід уживати тонке, рівномірно ткане льняне полотно і білі або

зані. Обкидувати вишивальною ниткою так, як це робиться при настилуванні у квадрат, а роги обкидування виповнити хрестиком. Обкидування йде через три або чотири нитки полотна (чисниця).

Коли цей контур готовий, тоді взя-

1. Віконце обкидується нитками, як при настилуванні, а роги виповняється хрестиками. Коли цей контур готовий, тоді обрізати нитки попри сам край гострими ножечками.

2. При заплугуванні віконця обкинути двічі вільну чисницю, потім закрутити в половині стовпчика вісімку з нитки й перетягнути через протилежний стовпчик. Так дістанемо одне рам'я хреста.

Cut-in Stitch

1. Contours of the cut are first marked by satin stitch with cross stitches at the corners. Afterwards cut is made with scissors.
2. Fastening this screen a small cross of thread is made across the cut.

сірі нитки. На Поділлі вишивають теж кольоровими.

У новішому часі стали приспособлювати вирізування до міського вжитку. Тоді почали виконувати його молодшими красками — голубою, ржавою, жовтою.

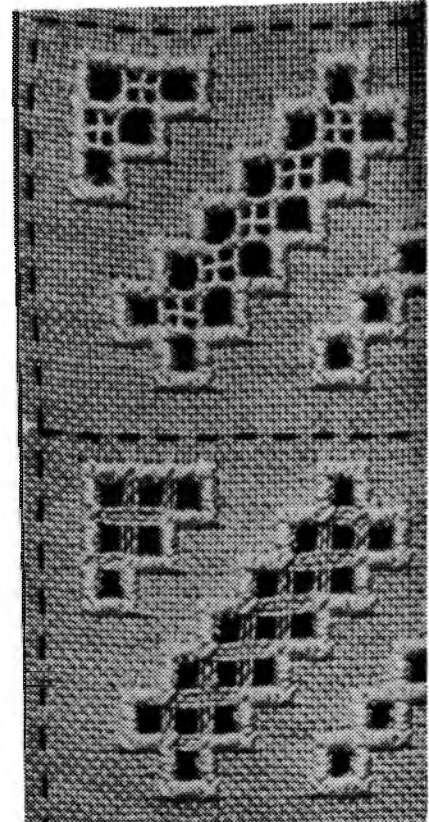
Взір, виконаний вирізуванням, треба точно обчислити. Найперше закріпити контури взору. Це значить обкинути віконця, що мають пізніше бути вирі-

гої, себто перші складники до білків, а не навпаки. Коли білки вже приймуть усю масу, тоді виложити її до сухої форми. У звичайній квадратній формі пекти на 325° впродовж 50 хвилин. Коли зарум'яниться, готове. Вийняти і покласти на якусь підставку, щоб прохололо. Щойно тоді вийняти з форми.

ти на голку ті нитки полотна, що мають бути відрізані й обрізати їх попри сам обкинений край гострими ножечками. Тим самим дістаємо віконце, що властиво вже є готове, якби не було ще дальших його прикрас.

Якщо вирізуваний мотив складається з декілька віконць, сполучених в одне, тоді між ними залишається сітка невтягнутих ниток. Їх треба обкинути густо нитками і створити тим перехрестя. Це зветься фаховим терміном „заплугування“. Це заплугування сітки робиться паралельними стібками, не відриваючи нитки. Треба виходити від внутрішнього хрестика, ниткою обкрутити один раз або двічі вільну чисницю, потім закрутити в половині стовпчика вісімку з нитки з протилежним стовпчиком, щоб утворити одне рам'я хреста, що має заплутати віконце. Далі продовжувати обкручу-

вати стовчика поза вісімкою так, щоб вісімка знайшлася по-середині стовчика. Коли ми дійшли до краю стовчика, тоді знов на перехресті сітки виконати хрестик і продовжувати об-

3. Якщо вирізуваний мотив складається з декількох віконць, тоді між ними залишається сітка невтягнутих ниток.

4. Готовий взір із порожніми й заплутаними віконцями.

3. At a larger motif a screen of threads is left after cutting out.

4. Design with empty and crossed cuts.

плугування вільної чисниці вгору, себто друге рам'я сітки. Тут знов по-середині виконати ниткою вісімку з протилежним стовпчиком так, щоб утворилось друге рам'я хреста, який заповнить віконце.

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видавництву.

Порадник нар. мистецтва

Техніка батікування

На Світовій Виставці в Нью Йорку, в Індонезійському павільйоні, показували техніку батікування матеріалів. Виявляється, що ці шовки малюють зовсім так, як наші писанки — воском. Метри й метри матерії перевищують через стояк (нагадує стоячий килимарський станок) і зарисовують на ній контури рисунку олівцем. Перед стояком сидить на подушці жінка, підсуває руку під матерію і пише по ній писальцем різної grubости. Коло неї на вугликах стоїть у мисці топлений віск, лежать різного роду писальця, а венз ними скоро рухає по поверхні тканини. Чергування фарб зовсім таке, як при писанках — найясніша перша, найтемніша — остання.

Я розмовляла з тими жінками з Індонезії й розказала їм про наш спосіб писання писанок. Вони про те не чули так само, як і я не знала, що десь, в якійсь країні, в такий спосіб малюють тканини. Думаю собі, що напевне багато наших читачок про це не знає й тому добре було б подати про те до відома. Дарія Ломницька, Бруклін

Батік означає в мові мешканців Індонезії „малювання воском“. Походження цієї техніки невідоме. Вона поширена в цілій південній Азії, але найкраще розвинулась в Індії. Вживають її передусім для тканин жіночого одягу.

Батікування виконують на бавовняному матеріалі й на шовку. Щоб можна його покрити рисунком, наперед тканину промивають у воді з домішкою різних рослинних складників, потім занурюють в олію, просушують на сонці, а щойно тоді приступають до виконання орнаменту. Взори є принамани кожній околиці і передаються з роду в рід.

Отже, як бачимо, — писання писанок і батікування походить з одного кореня, що губиться десь у даліні віків. Ред.

ГОРОДНИЧИЙ ПОРАДНИК

Прочитавши про африканську фіялку в Н. Ж дозволяю собі додати ще деякі поради. Замість поливання треба раз на тиждень ставити вазонку на чверть години у воду хатньої теплоти, але так, щоб вода не доходила на дві пучки до поверхні землі рослини.

Раз на місяць треба до води додати хемічного удобрення. Коли витягнути вазонку із води, і рідина стече, тоді поставити його у підставку на камінчики. Щоб забезпечити вогкість рослини, треба в підставку налити трохи води, але так, щоб вазонку води не торкався. Інакше корінці будуть гнити. Л. Коваліва, Женева

ПОРАДНИК НАР. СТРОЮ

Крій чоловічої сорочки

Добре було б, коли б Ви подали крій і взір на чоловічу вишивану сорочку. Адже нашим чоловікам такої потрібно, особливо коли виступають у хорі чи на національні свята.

Читачка з Англії

Ваша думка добра і ми незабаром подамо крій і взір на сторінці вишивки. Окрім того звертаємо Вашу увагу на те, що в Канаді заходами Організації Українок Канади вийшла книжка Катерини Антонович „Український одяг“. Там є окремий відділ про чоловічий народний одяг, отже є точний опис сорочки і шараварів. Ред.

Господарський порадник

Склиста тканина

В одній кімнаті маю завіски з модерної склистої тканини (Fiberglass) і мені кажуть, що їх не можна в машині прати. До хемічного чищення я теж не хотіла б їх давати. В який спосіб можна б їх вичистити вдома?

Молода господиня

Це правда, що цієї тканини не можна прати в машині. Порох і бруд осідають тільки на поверхні її, отже вистачить його змити. Також не слід давати її до чищення, бо хемічні речовини могли б пошкодити колір. Найкраще випрати такі завіски у ванні, наповнивши її літнім милинням. Їх не треба терти чи викручувати, а тільки добре перемнути. Так само треба виполокати в кількох водах. Потім, не викручуючи зовсім, повісити над ванною, щоб скапало. Коли ще злетка вогкі можна вже вішати над вікном. Щоб оберезти вікна від можливих краплин вистеліть підвіконня газетами.

Склистих тканин не слід також прасувати.

Таке прання вистачить зробити раз

на пів року. У міжчасі можна завіски чистити пилососом, приточивши до рурки щіточку, призначену для меблів.

Тітка Марійка

НАЗУСТРІЧ ЗИМИ

Коли розглянемо кругом, то бачимо вже докладну картину нашого зимового вбрання. Костюми й плащі мають багато спільних прикмет і хоч великих новин у них немає, то все ж таки на перший погляд видно, що це вже мода 1965 року!

Застібування є подвійне і тільки зрідка подибується бічне, головне тоді, коли воно підкреслене хутрянню лямівкою. Рукави здебільшого вузькі і це надає силуетці більш елегантного вигляду. Дуже багато хутрянних комірців і вилог! Комірі, хоч невеликі, проте дуже різномодні формою. Дуже часто трапляється хутряне підбиття при плащах і жакетах. Взагалі підшивці присвячена велика увага за засадою „не гляди на верх, а й на спід“. Бувають навіть підшивки з брокату чи інших дорогих тканин. Пояски при плащах і костюмах низько посажені. Кольори плащів і костюмів живі й веселі, матеріяли гладкі й старанно ткані.

Бачимо два роди костюмів. Перший із коротким вузьким жакетом, що його можна взимку прикрити плащем, а другий, більш солідний, із довгим жакетом, що його можна носити й у найбільший холод. А для тих щасливих ці зимові проблеми розв'яже гарний хутрянний плащ.

О. Літинська-Санторе

Маленькою дівчинкою

Я маленькою дівчинкою виїхала з нашого чудового краю і виростала поміж самими чужинцями. Дуже люблю читати Наше Життя. Цей журнал дає мені змогу шанувати й цінити українську культуру. Ірина Марків

ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ СФУЖО!

ВІСТІ СФУЖО

Річники 1956—1959

у брошурованій оправі

Ціна 1.50 дол.

Замовляти в Централі СВА.

- Ukrainian Woman -

IAW Congress in Trieste

With an inner excitement I neared the magnificent Circolo de Culture et d'Arte, where the Congress of the International Women's Alliance was held. For the first time I was to meet these distinguished women about whom I had heard and read many times. And, I was to be the sole representative of Ukrainian women from all over the world. The Russian Soviet had not allowed any woman to be present there.

This excitement vanished in the next few minutes in the enchantment of meeting so many friendly faces, and hearing their kind voices. Although I knew no one from previous Congresses — other Ukrainian representatives before me had prepared the ground. Nearly everybody knew about the World Federation of Ukrainian Women's Organization (WFUWO), many of those delegates were in the United States of America. I immediately felt at home with them.

I followed with widening interest the opening and other sessions. The President's report and the five Committee Chairmen gave a full view of IAW achievements in the previous three years. Their tremendous work was revealed in these reports. This was achieved not only by insight and excellent judgment of the world situation but included also the warm-hearted approach which gave them a special touch. This is the best credit one can give to this top work of a women's organization.

Space here does not permit describing in detail the program sessions: the Equal Political and Civic Rights, the Equal Economic Rights, the Equal Moral Standard, the Equal Rights to Education or the International

Understanding Committees. Besides the reports there was a lively discussion and resolution period, which gave an excellent opportunity to get acquainted with the spirit of IAW, and to see its members in full action.

Through this I acquired my first full impression of the Alliance. Growing out of these reports and objections raised to them by members of the Alliance I became aware of the immense discrepancy of interests between the countries. Women from the west already have their rights and enjoy them, while they have other difficulties to surmount. Women from developing countries acquired their rights without struggle but have other difficulties to surmount because of their lack of the necessary education and professional skill. The International Women's Alliance is working hard to help them overcome this gap. Women's organizations, in the West, are organizing seminars and conferences and founding scholarships for this purpose. A tremendous effort is now directed towards our sisters from developing countries who are but now entering a new life.

What is the place of the Ukrainian woman on this platform? All women's organizations behind the Iron Curtain were dissolved at the end of World War II, and lost their membership in IAW. Women from these countries do not take part in the work of IAW. It is only Ukrainian women in WFUWO who attend Congresses of IAW as fraternal delegates and follow the work with interest.

My hopes were strengthened after a talk with Mrs. Corbett-Ashby, Honorary President of IAW. "Your situation is diffi-

cult," she said, "in the whole world as well as in our Alliance. It can only be changed with the increase of democratic principles in the political world. Dictatorships are an obstacle to your acknowledgment. It is the misfortune of minorities, but it is not without hope. Your own endeavors and struggles are doing much to right this unfortunate condition."

It was my second strong impression from IAW. Beside the helpful hand for women in developing countries — this deep understanding of our situation was very comforting. I left the Congress with high spirits, enchanted about the progress in this field.

N. I. P.

50th ANNIVERSARY OF LEGION USS

In November 1964 the whole Ukrainian community celebrated the 50th anniversary of the Legion USS (Ukrainian Sichovi Striltsi). At the outbreak of World War I Ukrainian youth in Lviv gathered to form a voluntary military unit aimed against Russia, the occupant of Ukraine. Led by enthusiasm the young fellow soldiers struggled through World War I and played an important part in the Ukrainian War for Independence in 1918-1921.

The formation of the unit was a tremendous step in Ukraine's struggle for freedom. Since 1775, when the seat of the most popular Ukrainian formation, the Cosack Sitch on Dnieper was destroyed on order of Russian Tsarina Catherine, Ukraine did not have any military force of her own. Almost 135 years later this Legion took its place. No wonder that the unit of youth became most popular in Ukraine; there were many songs connected with it. And their em-

Detroit Regional Council

Pysanky—Michigan State Fair

The 115th Michigan State Fair this year, August 29-September 7, had a new attraction. For the first time in history the Ukrain-

Mrs. Maria Drohomirecky, outstanding "pysancharka" in the Detroit area and her helper little Mary Burzinsky.

ian folk arts were included as part of the new emphasis on

blem "kalyna" — the cranberry — became the emblem of Ukrainian armed forces in general.

Ukrainian women played their part in this formation too. On the eve of World War I a prominent leader Constantine Malitska started a fund raising campaign "for Ukraine's need." This fund served in 1914 for this purpose. Besides that, the enthusiasm of the young fighters also moved young girls. Many of them volunteered into the ranks of the Legion. Their participation was greatly opposed because in those times women were not allowed to serve. Even nursing was limited to Army hospitals. But Ukrainian girls were insistent and did not recoil from this opposition. Although most of them were assigned to nursing, nevertheless three of them succeeded in obtaining an army assignment. They were Olena Stepaniw, Sofia Halechko and Hanna Dmyterko. All three of them passed through World War I in the ranks of the Ukrainian Legion and finished their service with great honor.

many phases of art — home arts, fine arts and folk arts, staged in the beautiful new Home Arts Building on the Fair Grounds.

The Regional Council of The Ukrainian National Women's League of America, Inc., was truly honored by being invited to present Easter Egg demonstrations during the 10 days of the State Fair. It was a tremendous undertaking and most rewarding. Nearly two million people attended the Fair; and at least half of these visitors passed through the new Home Arts Building to view the art of pysanky making. This exhibit of our religious folk art to this new audience was invaluable; and we were proud to share our cultural heritage in this fashion. Hundreds of questions were asked by young and old. Each question was answered with a historic background of religion, tradition, culture and social make-up of Ukrainian people.

Our Regional Council is grateful to all the known "pysancharky" in the area for sharing their intricate skill and artistic ability in this initial project at the State Fair. Included in the group of skilled artists were: Vera Boreyko, little Mary Burzinsky, Olya and Eugenia Ciko, Billi Demray, Richard Cassel, Darka Drobny, Joanna Draginda, Maria Drohomirecky, Ann Dudynsky,

Mrs. Anna Pyndyk, one of the first Ukrainian women in Detroit, Mich., who developed the technique of Ester egg painting and started public demonstrations 15 years ago.

Stella Fedyk, Joan Cardiy, Maria Hryhorchuk, Stefa Hryhorchuk, Mary Horbar, Myroslava Koval, Nadia Lepetsky, Patricia Kowalchuk, Irene Kopach, Olga Karalasz, Mary Myhalik, Joan Orlyk, Nellie Orlyk, Olis Pshenychny, Christine Pyndyk, Anna Pyndyk, Ray Risko, Doris Risko, Mary Sawchyn, Lorrain Stroken, Lydia Tarnowsky, Gloria Yasin-sky and Anastasia Volker. A special thank you goes to the mothers who brought their little daughters to the demonstrations and all the teen-agers including two boys.

Anastasia Volker

A GOLDEN AGE HOME

At the last two UNWLA Conventions the foundation of a home for elderly women was discussed. Later, the project of founding was started in our magazine, and the opinions of readers invited.

Mrs. Sofia Onufryk of Rochester, N. Y. reminded in her article (Our Life, 1964, No. 8) of different cases requiring our attention and help. Many elderly Ukrainians, men and women, are lonely and forgotten, in the very midst of their community. Such a home for these Senior Citizen Ukrainians is a necessity.

THE WORLD'S FAIR RECEPTION

The New York World's Fair offered an opportunity for several Ukrainian events to take place there. Among these was the reception held by the Ukrainian National Women's League on Sept. 25 in the Women's Hospitality Lounge in the Better Living Center. A team of "Soyuzanky," headed by Mrs. Mary Dushnyck, Hostess and Reception Chairman, arranged the event which afforded distinguished American and other guests — prominent personalities in the women's organizational field and the professions — an occasion to gather with Ukrainian women amid gracious surroundings. A program of Ukrainian songs and bandura mu-

Seated, from left: Mrs. Helen Lototsky, President of Ukrainian National Women's League of America; Mrs. Stefania Pushkar, its 1st Vice-President; Mrs. Marion Mill Preminger, noted author, lecturer and humanitarian; Mrs. Lygia Bieliukas, Nationalities Advisor of General Federation of Women's Clubs and officer of Fed. of Lithuanian Women; Mrs. Michael Murphy, wife of New York City's Police Commissioner; Mrs. Mary Dushnyck, Reception Chairman, and UNWLA Organization Chairman; Mrs. Louis J. Robbins, newly-elected President of National Council of Women of U. S. and its United Nations observer; Mrs. Robt. Dowling, NCW Secretary. Standing, from left: Dr. Daisy Atterbury, anti-communist writer and China specialist; Mrs. A. Dick, former Edwina Eustis, famous contralto, and now Women's Coordinator of N. Y. State Republican Comm.; Dr. Grace Spofford, NCW Music Chairman; Miss Helen Winfield, N. Y. City Board of Educ. and child guidance leader; Mrs. Anna Sagan, Vice-Pres. of Hungarian Women's League, and Mrs. Veronica DeKatay, its President; Countess Alicia Paolozzi, NCW Exec. Comm. member, Vice Chairman of U. S. Natl. Commission for UNESCO, and Fed. of Amer. Women's Clubs Overseas officer; Miss Dorothy Barko, President of Amer. Women's Assn., and Miss Ruth Hollander, public relations executive. Also present at the reception were: Mrs. Mary J. McCaffree, Director of Women's Activities at the World's Fair and former administrator to Mrs. Mamie Eisenhower; Mrs. W. Brown, NCW Internatl. Relations Chairman; Mrs. Jan Papanek, NCW Migration Chairman and officer of Natl. Council of Women of Free Czechoslovakia, and Mrs. C. Coste, Sec'y-Genl. of Council of Rumanian Women.

sic, exhibits of folk art and Ukrainian women in colorful embroidered attire, all added to the festive atmosphere of the afternoon.

It is very encouraging that the UNWLA undertook such a program which enabled the guests to gain some knowledge about Ukrainian women and their work, Ukrainian music and folk art. The value of human relations at such meetings cannot be stressed too much and the ladies who put forth so much effort into this UNWLA achievement are to be congratulated for the idea and its fulfillment. It is obvious that gatherings of this type are necessary, bringing together women of diversified backgrounds but similar high purposes, for better understanding in this complex world of ours.

The elegant Women's Hospitality Lounge in the Purex Penthouse also offered an opportunity for Ukrainian hostesses, attired in embroidered blouses or

dresses, to serve as information aides there during the week of Sept. 21-25, exhibit Ukrainian folk art, and distribute to visitors at the Lounge the pamphlet about the UNWLA which was printed recently for such purposes. The ladies who partici-

pated in this project are also to be commended.

It should also be noted that through these two programs the UNWLA received press coverage with pictures in American papers and on the Voice of America broadcasts to Ukraine.

Shown are Miss Christine Karpevyeh, soprano, and Mr. Roman Levytsky, bandurist, who presented Ukrainian folk songs at the World's Fair reception. First woman near doorway is Mrs. Natalia Chaplenko, President of New York Okruzhna Rada.

ДУМКИ

Фантазія в 2-ох діях

Тамари Лівші й Оксани Драго-манової.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Мама
Ганнуся
1 дівчинка
2 дівчинка
Хлопець
1 бабуся
2 бабуся
Думки, Діти

I. ДІЯ

Сцена уявляє звичайну кімнату. Посередині стіл, навколо стільці. Збоку фортеп'ян.

ГАННУСЯ (грає на фортеп'яні).*

МАМА (входить на сцену): Доню, де ти? Йди сюди!

ГАННУСЯ (підходить до мами, мама дає їй книжку).

МАМА: Сьогодні день твого народження. Ти вже велика і розумна дівчинка. Вмієш добре читати. Оце тобі книжечка з гарними віршами. Будеш їх читати і деякі вивчиш на пам'ять.

ГАННУСА (дякує, цідує маму).

МАМА: Піду тепер приготувати щось для твоїх гостей, бо вже незабаром почнуть приходити на твоє свято. (Мама відходить).

ГАННУСЯ (розглядає книжку): Який цікавий віршик! (Читає):

МУДРА КИЦЬКА

У дзбаночку молоко,
Ох, то штука ловка!
Та як його скоштувати, —
Не влізе головка!

Наша киця дуже мудра, —
Спосіб добрала:

У той кухличок узенький
Хвостика вмачала.

Отже кухлик не звалила,
Зробила обачно,
Тепер хвостик витягає,
Облизує смачно.

(Олена Пчілка)

* Фортеп'ян може стояти перед слоною і Ганнуся може грати ще перед тим, як відслоняється завіса.

Приходять діти, приносять пакуночки з подарунками, Ганнуся приймає їх, складає на столі, вітає дітей, дякує. Приходить мама, несе на тарілці чокляду, тістечка. Діти сідають навколо стола. Мама їх частує.

МАМА: Діти, що якби на честь Ганнусі заспівали б усі разом?

ДІТИ: Добре, добре! (Співають).

МАМА: А тепер, хто вміє якийсь віршик, нехай скаже.

1 ДІВЧИНКА: Я знаю!

2 ДІВЧИНКА: Я знаю!

ХЛОПЧИК: Я знаю!

(Кажуть вірші. Можна дібрати, які завгодно. Можуть теж щось протанцювати, проспівати, в залежності від того, що вміють).

1 ДІВЧИНКА: В тій книжечці, що я тобі сьогодні подарувала, є гарний віршик про бабусю. Тільки я його не знаю на пам'ять.

2 ДІВЧИНКА: У мене на Україні лишилась бабуся.

1 ДІВЧИНКА: І у мене також.

ХЛОПЧИК: І у мене!

2 ДІВЧИНКА: Мама каже, що бабуня тужить за мною.

МАМА: Певно, що тужить.

1 ДІВЧИНКА: Моя мама казала, що моєї бабусі дуже сумно там самій.

МАМА: Певно, що дуже сумно.

2 ДІВЧИНКА: Давайте, напишемо листи до наших бабусь.

1 ДІВЧИНКА: Давайте, напишемо. Ганнуся, дай нам папір і перо.

МАМА: Стійте, діти. А як же ми перешлемо ті листи? Бабусі ваші живуть за залізною заслоною і крізь неї не пройде ніякий лист.

1 ДІВЧИНКА: Кажуть, що є такі пташки, яким можна доручити листи. Може б ми знайшли таку пташку?

МАМА: Ні, діти. Наш край далеко і немає тут такої пташки, щоб туди залетіла. (Діти засмучено мовчать).

МАМА: Знаєте що, діти? Спробуємо вислати до наших бабусь наші думки.

ДІТИ: А як це зробити?

МАМА: Ось як: затуліть очі, і нехай кожен згадає свою бабусю і подумає: Лети, моя думко до моєї бабусі. Бабусю, я про тебе пам'ятаю і кохаю

тебе. Я вірю, що вернуся до рідного краю і ми побачимось!

ГАННУСЯ: Мамо, чи може таке бути? Чи полетять справді наші думки до бабусь?

МАМА: Може й полетять... Спробуйте!

(Усі діти сідають. Беруть голови в руки і зажмурюють очі).

Завіса.

II. ДІЯ

Убога кімната. На лавочці сидять, зігнувшись над роботою — шиттям або латанням — дві бабуні.

1 БАБУСЯ: Ой, щось я не добачаю, не йде моя праця.

2 БАБУСЯ: Та й моя не йде. Зимно мені, терпнуть руки...

1 БАБУСЯ: Зимно, і темно, і сумно.

2 БАБУСЯ: І мені сумно. Лишилися ми тут самітні.

1 БАБУСЯ: Так. Зовсім самітні. Як би не ви, сусідко, то ні з ким було б і пасувувати.

2 БАБУСЯ: Згадати давні часи, згадати про внука.

1 БАБУСЯ: Мені все сьогодні моя внука Ганнуся згадується. Сьогодні їй сповнилося вісім років. Далеко вона, далеко... (зітхає).

2 БАБУСЯ: І у мене двоє внуків на чужині.

1 БАБУСЯ: У моєї Галочки волосся русяве, а очі карі, великі.

2 БАБУСЯ: А у моєї Оксанки волосся, як золото, а оченята живі, як вогники. А внука свого я так і не бачила. Довідалась, що він народився, а чи побачу колись... не знаю.

1 БАБУСЯ: Як зимно!

2 БАБУСЯ: Як темно!

ОБИДВІ: Як сумно!

(Сидять, похнюпившись. Тихо грає музика. Тримаючись за руки входять ДУМКИ і тихо кружляють навколо бабусь).

ДУМКИ: Ми думки! Ми думки! Ми думки! Ми думки! Ми вільні, як вітер, як проміння швидкі... Ми думки... Ми мрії, думки!

1 БАБУСЯ: Що це?

2 БАБУСЯ: Хто це?

1 БАБУСЯ: Звідкіля вони?

2 БАБУСЯ: Які вони гарні!

ЗЕНЯ РОБИТЬ ВСЕ САМА

Маленька Зеня дуже хоче помагати мамі в роботі. Усім цікавиться, все хоче знати і сама зробити.

Нерзз буває, прямо вириває у мами якусь роботу з рук і голосить:

— Я сама, мамо, я сама!

І робить сама: то лівий черевик на праву ногу взує; то тут щось переверне, там щось зіб'є. То кімнатні квіти так попідливає, що аж поверх землі річка на підлогу пливе і мамі з того ще більше роботи.

То знов у кухні ухопить сірники і релетує:

ДУМКИ: Здалека, здалека до вас прилетіли ми вмиль. Не можуть нас хмари, чи гори, чи ворог спинить. Здалека до вас ми прилинули вмиль.

1 БАБУСЯ: Думки?

2 БАБУСЯ: Чиї думки?

ДУМКИ: Ваші внученьки вислали нас. Вони вас кохають і згадують вас. **БАБУНІ:** Внученьки?!

1 БАБУСЯ: То моя Ганнуся не забула про мене?..

1 ДУМКА: Ні, бабусю.

2 БАБУСЯ: То ти згадуєш мене, Оксанко?

2 ДУМКА: Так, бабусю.

ОБИДВІ ДУМКИ: Тебе я щиро, бабусю, вітаю і скоро вернуся до рідного краю.

(Обіймаються з бабунями, потім поволі кружляють і по одній виходять).

1 БАБУСЯ (прокидаючись): Чи це мені приснилось?

2 БАБУСЯ: Чи це мені привиділось?

1 БАБУСЯ: Немов до мене моя внука промовляла!

2 БАБУСЯ: Немов моя Оксанка біля мене була!

1 БАБУСЯ: Немов сонечко мені при світило!

2 БАБУСЯ: І мені немов серце зогріло!

1 БАБУСЯ: І вже мені не так зимно.

2 БАБУСЯ: І вже не так темно...

1 БАБУСЯ: І не так сумно...

2 БАБУСЯ: І не так страшно...

Знову засипляють. Музика тихо грає. З'являються думки, кружляють навколо бабусь.

(Завіса помалу падає).

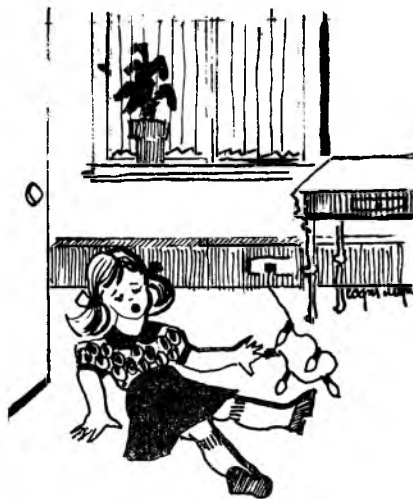
Кінець.

— Я сама, мамо, я сама запалю газ!

І мама насилу мусить відбирати в неї сірники та ховати кудись на високу шафку. То спустить гарячу воду у ванні і кричить, що їй попарило ручки. Буває теж, що встромить електричну втичку у контакт і світло непотрібно горить, або щось-там майструє біля телевізора.

Так, замість, щоб помагати мамі — все більше нашкодить.

Одного разу мама поставила на горіючий газ молоко і засипала

Зеню щось сильно затрясло й кинуло з ніг...

кашку для Зені, а сама на хвилинку відвернулась. В цю мить Зеня приставила собі стільчик до плити, ухопила ложку і проказала собі: „Я сама, я сама буду мішати кашку!“

То, знаєте, кашка варилась поволеньки, лише „буль-та-буль“. А нашій Зені це було за повільно і вона підкрутила газ вище. Ну, а кашці стало занадто гаряче. То вона, як нараз люто не забулькотить, не зашипить і як вам піде угору, угору, щораз вище! Та вже з риночки вибігає на плиту. Тут Зеня ухопила риночку за держачок — ба, але держачок гарячий, пече в ручку. То Зеня „хап“ за якийсь платочок (бачила, що мама не раз його брала), щоб охоронити ручку. Але — але — простягла платок заблизько до горючого газу і він загорівся. І що ж

то у цю мить сталось, Боже, Ти мій!

Кашка біжить, газ заливає, плашок у ручці Зені горить — крик, гвалт, мама біжить Зені на порятунок. А тут уже ціла кухня повна диму. І мама засукує рукави, та береться чистити цілу плиту та газові проводи. А Зеня плаче:

— Мамо, мамо, Зеня вже більше не буде робити так сама...

Ну, і що ж, — думаєте, стала більш уважна? Де там! Їй усе ще кортить щось самій зробити.

Находили Різдвяні свята. Татко добув із сховку минулорічні, настроєні на довгий, електричний дріт, жарівки-лямпочки, щоб випробувати, чи ще світять, чи ще придадуться на ялинку. І коли татко випробовував жарівки, Зеня стояла побіч і пильно приглядалась. І от, показалося, що одна жарівка не світила. Татко сказав: „Це нічого, пізніше направлю“.

(Докінчення на обгортці)

ОСІННЯ КАЗОЧКА

Є на світі мама —
Осінь золота.
Трьох синочків має
Славна мама та.

Тих синочків знає
Кожен, діти, з вас.
Кожен їх згадає,
Як приходить час.

Наш Івась маленький
Знає всіх підряд:
Вересень і Жовтень
Та ще й Листопад.

Вересень, мов мама,
Всіх дітей збере,
Вдягне їх і взує,
В школу поведе.

Жовтень візьме пензель
І барвисті фарби,
Всі дерева в лісі
Розмалює гарно.

Листопад холодний
Всіх вітрів скликає
І чудове листя
З дерева зриває.

Падають листочки,
Падають всі вряд.
Осінь вже надворі...
Місяць листопад.

Марія Стратієнко

Наближуємось до роковин 80-ліття українського жіночого руху. Про це буде розісланий відповідний матеріал, що його радимо використати на святочних сходах по Відділах США. Наше **Свято Жінки-Героїні у 1965 р.** буде присвячене збройному чинюві жіноцтва визвольних змагань, у першу чергу жінок **УСС-ів**. У 1965 р. припадає також 350-ліття фундації Братської школи й монастиря у Києві заходами нашої визначної меценатки Гальшки Гулевичівни і її світлій пам'яті присвятимо окремий вечір. Перед нами 100-річчя народин Софії Морачевської і Марії Старицької, 90-ліття народин Катрі Гриневичевої. Ці роковини згадаємо окремими доповідями на сходах Відділу.

Коли хочемо скріпити розуміння для наших обрядів — звернімо увагу на **Різдвяний вертеп**. Ним захоплюється молодь, можемо ним зацікавити й старше громадянство. Є в продажі кілька зразків Різдвяних драм. Їх міг би вивести наш драматичний гурток, а де такого нема, то варто його створити. Драматичні гуртки, подібно, як і жіночі хори, можуть підготовляти програми для тих імпрез.

Чи Ви спробували влаштувати **авторський вечір** поетки чи письменниці, що живе у Вашій місцевості або недалеко неї? Чи запросили Ви до себе на **товариський вечір** образотворчу мисткиню чи музику, щоб розказала щось про свою працю? Таке припоручила нам XIII Конвенція США й варто було б плекати в нас цю настанову. Також уже час, щоб у місцевості постав **Гурток Книголюбів**. Це згуртує жінок, що люблять читати і спонукає їх до систематичної праці в тому напрямку.

д-р **Євгенія Єржковська**
Культ.-осв. реф. Гол. Управи

Ніна Лужницька
Імпрезова реф. Гол. Управи

Продсвжуємо перегляд новоприєднаних членок у самітніх Відділах США. Їх подав 78 Відділ США ім. Олени Степанів у Вашингтоні, заснований у грудні 1933 року. Впродовж 1964 р. Управа приєднала 16 членок, що їх широко вітаємо в сім'ї зорганізованого жіноцтва!

78 ВІДДІЛ США, ВАШІНГТОН:

Марія Вороняк
Віра Джулинська
Павлина Конрат
Тетяна Котик-Степанович
Ксеня Круль
Марія Круль
Анна Курницька
Марія Мелех

Олена Наконечна
Христина Пацлавська
Любов Петрик
Ярослава Оришкевич
Анна Сеньків
Марія Слота
Марія Смолій
Раїса Чорна

ЕКЗЕКУТИВА США

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Маріяна Савицького, дорогого чоловіка нашої членки Емілії Савицької і дорогого брата нашої членки Фльєренції Дерошенко та в пошані для Його пам'яті, як прихильника нашого Відділу, висловлюємо щире співчуття родині Покійного і складаємо скромний даток 61 дол. на пресовий фонд Нашого Життя.

Членки 28 Відділу США
Ньюарк, Н. Дж.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу наших членок бл. п. Марії Мартин, бл. п. Галини Залеської і бл. п. Миколи Снайчука наші членки провели збірку 85 дол на Осередок НТШ в Сарселі.

Членки 49 Відділу США
Бофало, Н. Й.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Степана Скиби і як вияв пошани для Його пам'яті у 40-вий день його смерті ми провели збірку 15 дол. на пресовий фонд Нашого Життя у 20-ліття існування нашого журналу. Рівночасно складаємо вираз щирого співчуття Його дружині, синові й цілій родині.

Управа 75 Відділу США
Денвер, Колорадо

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Юрія Цісаревського, полковника Укр. Армії, чоловіка нашої членки, складаємо 5 дол. на Укр. Інвалідів.

Управа 77 Відділу США
Фінікс, Арізона

У ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

У збірці 1 Відділу США дня 10. жовтня зложили на пресовий фонд Нашого Життя:

По 5 дол. пп. Катря Пелешок, Осипа Куровицька, Марія Чарницька, Пелагія Дерех, Ольга Сливка, Стефанія Лешко, Марія Бачинська.

По 3 дол. пп. Іванна Бенцаль, Марія Головей, Євгенія Чума.

По 2 дол. пп. Софія Костюк, Анна Кумферт, Марія Лозинська, Марія Андрушків, Катря Палуґа, Віра Шуль.

По 1 дол. пп. Лідія Котлярчук, Ярослава Сулжинська, Марія Савицька, Марія Сирота, Євстахія Захарчук, Анна Паллох, Катерина Дроздик, Стефанія Рудик, Леся Гой, Наталія Хоманчук, Марія Шкамбара.

Разом 67 дол. Щире Спасибі!

НЮАРК, Н. ДЖ.

У збірці замість квітів на могилу бл. п. Маріяна Савицького зложили пожертву на пресовий фонд Н. Ж.:

По 5 дол. пп. Анна Настюк, Оксана Тарнавська, Пелагія Кучкуда, Марія Федчишин, Катерина Мельник.

По 3 дол. пп. Софія Олесницька, Емілія Онишкевич, Ірина Гнатів, Марта Зелінська.

По 2 дол. пп. Катерина Кузьма, Анна Сидорович, Катерина Боднар, Ольга Муссаковська, Володимира Бакун, Ольга Салук, Анна Райца, Олександра Терлецька, Марія Юрчук.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Виставка народного мистецтва

В днях від 27. серпня до 8. вересня 1964 р. Округна Рада Союзу Українок Америки стейту Огайо, як і попередніх років, так і цього, влаштувала виставку народного мистецтва. Відбулася вона завдяки співпраці з Nationalities Service Center, а цього року була особливо святочною, бо пов'язано її з відкриттям нової модерної конвенційної галі міста Клівленду. Як звичайно, український станок був дуже естетично влаштований і тишився

По 1 дол. пп. Михайлина Мосора, Олена Бемко, Євгенія Кобільник, Марія Бурак, Ярослава Олесницька, І. Заблецька, Марія Роговська, Олена Матляк.

Разом 61 дол. Щире Спасибі!

БОФАЛО, Н. Й.

У збірці замість квітів на могилу бл. п. Марії Мартин, Галини Залеської і Миколи Снайчука зложили пожертву на Осередок НТШ у Сарселі:

По 5 дол. пп. Анна Макух, Стефанія Чайковська, Марія Маковська, Наталія Фіглюс, Анна Федорак, Неоніля Стецьків. Оксана Салдит, Анна Снайчук, Ірина Дорошак, Ірина Остапчук, Ірина Лаврівська, Іванна Парфанович, Люба Тимчук, в. д-р Павло Івахів.

По 3 дол. п. Володимира Русинко.

По 2 дол. пп. Катерина Шипилява, Анна Руда, Надія Гадзевич, Наталія Пруц.

По 1 дол. пп. Марія Горбачук, Софія Вовчук, Ярослава Борачок, Катерина Сташків.

Разом 85 дол.

ДЕНВЕР, КОЛО.

У збірці замість квітів на могилу бл. п. Степана Скиби на пресовий фонд Н. Ж. зложили пожертву: по 1 дол. пп. Стефанія Левченко, Леся Беймук, Анна Чайківська, Стефанія Стебельська, Марія Герчаківська, Олена Оришцін, Марія Биковська, М. Антоненко, М. Медвецький, С. Кротюк, С. Горохівська, Ірина Кальба, Дора Колтунюк, Марія Нижник, Майстрик. Разом 15 дол. Щире Спасибі!

популярністю. Українське народне мистецтво гармонійністю ліній і красою кольорів мусить звернути на себе увагу. Успіх треба завдячувати працьовитості десяти пань Комітету, що відповідав за виставку враз із головою Округної Ради п-ні Євгенією Дубас. Усі Відділи взяли участь у цій імпрезі, а зокрема 14, 33 і 60, яким належить окреме признание і подяка. При цій нагоді влаштовано теж продаж домашнього печива і дохід призначено на добродійні цілі. Вибір королеви Культурних Городів м. Клівленду включено теж до цілості святкувань і тут мали ми теж успіх, бо виграла українка п-на Дарія Камінська і тим самим окупувала корону на цілий 1964-65 рік. На закінчення вислано від Союзу Українок Америки листа до посаdnика міста з короткою історією США і його засягом праці та цілями. Відповідь була дуже сердечна. Листа вислано на особисте бажання посаdnика міста. Цілу імпрезу можна вважати дуже вдаюю, а успіх завдячуємо, як звичайно, гуртові активних, жертвенних і доброї волі членок.

М. Г.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

У суботу, дня 25. вересня 1964 року, заходами Окр. Ради США відзначено особливо святочно 20-ліття „Нашого Життя“.

Вечір відкрила голова Окр. Ради п-ні Вероніка Цегельська. До президії запросила пань: Олену Лотоцьку, голіву Централі й основницю Н. Ж., Анну Бойку, заслужену Союзянку та ініціаторку Н. Ж., Лідію Бурачинську, редакторку Н. Ж., і Марію Юркевич, редакторку дитячої сторінки Н. Ж. На ведучу запросила п-ні Ірину Пеленську, редакторку журналу „Українка у світі“ і членку Ред. Колегії Н. Ж. По короткому змістовному слові п-ні Пеленська передала голос п-ні Бурачинській, яка в своїй дбайливо і цікаво опрацьованій доповіді накреслила історію „Нашого Життя“. Першою, яка висунула думку про потребу пресового органу США у 30-тих роках, була активна Союзянка п-ні Анна Бойко. Цей задум здійснила п-ні Олена Лотоцька, організуючи сторінку США

в часописі „Америка“ Та зчасом малі рямці цієї сторінки не вмщали вже всього матеріалу, а перерваний контакт з краєм в 1939 р. через вибух війни заставив Союзянок думати над виданням свого часопису. В 1944 р. по'являється перше число „Н. Ж.“ за редакцією здібної молододі правнички п-ні Клявдії Олесницької, яка прийшла на зміну переобтяженої працею п-ні О. Лотоцької.

З великою радістю привітали Союзянки появу першого числа „Н. Ж.“ Перші його редакторки — пп. Клявдія Олесницька й Олена Лотоцька (п-ні Олесницька по році уступила й п-ні Лотоцька знов перебрала ведення часопису), як рівнож пп. Меланія Милянвич і Олена Мураль в анломовній частині, — вложили в нього весь свій журналістичний талант і досвід, поставили його зразу на відповідному рівні й запевнили йому майбутній розвиток. З масовим приїздом нової еміграції в 1949—1950 рр. по'явилась потреба перетворити часопис на журнал. Тоді редакторкою стала п-ні Лідія Бурачинська, кол. редакторка журналу „Нова Хата“ у Львові, а їй до помочи згуртовано Ред. Колегію у складі: пп. Олена Лотоцька, Кекилія Гардецька, Наталія Пазуняк і Марія Юркевич. Журнал поширено на нові ділянки (дитяча сторінка, практична частина) та притягнуто нових співробітниць. З бігом літ змінився також склад Ред. Колегії. По втраті бл. п. Кекилії Гардецької її місце зайняла п-ні Осипа Грабовенська, пресова референтка Головної Управи. Окрім того запрошено до Ред. Колегії пп. Ірину Пеленську і Марту Тарнавську. Журнал зискав на популярності й тому не диво, що, як сказав ред. Микола Вайда, складаючи привіт від Асоціації Української Католицької Преси, Асоціація визнала на своєму засіданні „Наше Життя“ найкраще редагованим журналом у вільному світі.

У живій дискусії, що вив'язалась по доповіді, забирали голос пп. Володимира Ценко, Степан Микитка, Марія Струтинська, д-р Володимир Пушкар, Анна Богачевська, Анна Бойко. На їхні запити — скільки читачок має англомова частина, як вибирається молодий талант, як „Наше Життя“ пов'язане з Літ. Конкурсами СФУЖО, чи є співробітниці серед молоді — відповідали пані Олена Лотоцька, д-р Наталія Пазуняк, Марта Тарнавська, Лідія Бурачинська. Слідували признание за

дуже добре поставлені ділянки — літературну, дитячу, домашнього господарства — та їх співробітницям: пп. Олені Цегельській, Зеновії Терлецькій і іншим.

Офіційну частину закінчено врученням квітів усієї президії і подарунком гол. редакторці.

У дальшому п-ні Стефанія Пушкар, перша містоголова СУА, представила присутнім усіх членів Ред. Колегії, які своїм напрямом і працею причинились до високого рівня нашого журналу.

У мистецькому читанні п-ні Клявдії Кемпе-Гош сатири Оксани Керч „Редакційне листування“ і гуморески Нати „Президентські вибори“ публіка відчула справжню насолоду. З легким гумором Оксана Керч зачіпила не одну з дописувачок, які напевне самі посміються, коли прочитають ці рядки в журналі. А Ната напевне була б дуже задоволена, слухаючи свою гумореску у виконанні пані Клявдії та сміялась би сердечно разом із нами.

Виповнена зала Дому Молоді по береги, добірний круг слухачів, дуже добра доповідь, цікава й жива дискусія та надзвичайно вміле ведення вечора причинились до того, що це відзначення Окружна Рада може записати до своїх найкращих імпрез. На кінець симпатичні пані з Окр. Ради гостили присутніх чайком і смачним печивом і на цьому п-ні Вероніка Цегельська закрила цей милий вечір.

Стефанія Бернадін
прес. референтка Окр. Ради

НЮ-ЙОРК, Н. Й.

Двадцятьліття Нашого Життя

Оце відзначення провела наша округа зовсім відмінним способом, як інші, бо влаштувала „живу газету“. „Союзнянки читають свій журнал“ — так було зазначено на запрошенні і це мабуть зацікавило людей, бо зала Літ. Мист. Клубу була дня 18. жовтня виповнена вщерть.

Нарис історії журналу відчитала пресова референтка Окр. Ради п-ні Євгенія Енсен. Про зміст його згадано обширно в звітномленні з Філадельфії, тому не будемо тут повторювати. По закінченні цього огляду 20-літнього шляху приступлено до „живої газети“.

На запрошення п-ні голови Н. Чапленко при столі засіли авторки першої частини. Вірш Максима Рильського на тему рідної мови виголосила чітко п-ні Надія Хоманчук (1 Відд. СУА).

Слідувала стаття на тему „Наші проблеми“, пера п-ні Марії Демидчук (3 Відд. СУА), яка кинула погляд на найбільш пекучі справи, що хвилюють українську жінку. „Інтерв'ю з галичанкою“ написала й уміло відчитала п-ні О. Соневицька (64 Відд. СУА). Це історія одного портрету, що постав у рідному краю, перебув велику мандрівку і вкінці повернувся до галичанки, що служила йому колись за модель. „Сон“ Т. Шевченка в англ. перекладі виголосила молода членка 53-го Відділу. П-ні Олена Процюк (72 Відд. СУА) відчитала статтю на тему „Професія журналістки“ пера Марії Оришук. Цей цикл закінчила п-ні Димій, голова 72 Відділу СУА, відчитавши англмовну статтю Джін Пайпер про кандидатуру Маргарити Чейз Смит на президента.

Слідувала коротка перерва. В тому часі підготувалась друга частина „живої газети“, практично-розвагова. Нові авторки засіли при столі і їх виступ знов стала заповідати пані голова. Першою промовила п-ні Софія Раковська (82 Відд.), що почала від дитячої сторінки. Оповідання Ніни Наркевич „Оксанка“ вийшло дуже гарно в її інтерпретації. Слідував виступ п-ні Євгенії Тріські (64 Відд.), яка в своїй гутірці „Пускаймо в світ наше народне мистецтво!“ дала цінні вказівки примінення вишивки до одягу. Свої поради вона ілюструвала моделями-рисунами. Дальша точка живої газети включала поради косметичні. Їх дала у своїй гутірці п-ні Катерина Колянківська (82 Відд.), яка охопила дуже багато матеріалу у своїй статті „Працююча жінка дбає про свій вигляд“.

Після практичної частини подано хроніку. П-ні Єва Корпало (8 Відд.) відчитала перегляд усіх імпрез, що відбулись недавно тому на терені СУА, а п-ні А. Опарик (35 Відд.) розказала про заплановані події й імпрези в найближчому часі. В добрий настрій впровадила всіх гутірка п-ні Лідії Котлярчук на мовні теми п. н. „Добір назв“. Там авторка розправляєтьсь з назвою „плячок“, що ніяк не хоче зникнути з нашої куховарської термінології. Гумореску на тему теперішніх виборів на президента написала й відчитала п-ні Наталія Чапленко (8 Відд.), що зміщена в цьому числі. Це викликало сальву сміху. Дуже милою була гутірка п-ні Анни Кізіми (4 Відд.), яка розглядала „Листування Редакції“.

У суперечних бажаннях читачок крилася глибока правда, що каже журналові дбати про всіх. Цю частину закінчила гумореска п. н. „Звіт із сходинок, що ніколи не відбулися“, яку написала й відчитала п-ні Марія Турко (71 Відд.). Темою цього нариса була погоня за сенсацією, що приводить Управу Відділу до успіху й клопоту. Публіка нагородила все рясними оплесками.

Вкінці редакторка Л. Бурачинська привітала учасниць живої газети і висловила признання за її підготовку. На її думку, журнал є перехрестям думок і тенденцій організації. В його рамках схрещуються духові й громадські інтереси різних поколінь жіноцтва; він відзеркалює наше минуле, але повинен сягати і в майбутнє.

На закінчення програми пані голова відчитала привіти, що наспіли від статниці ОбВУА, СУМА і Відд. 1, 8, 35, 53 і 82. Вкінці вручила привітний тут редакторці Нашого Життя п-ні Л. Бурачинській подарунок від мисткині Оксани Вікул. Це був дерев'яний таріль, чудово розмальований трипільським мотивом. Дякуючи сердечно нашій мисткині за цей вияв її мистецьких шукань, присутні подивлялися цю нову техніку малювання на дереві.

Програма закінчилась гутіркою при чаю й солодким, що його подавали членки Окр. Ради СУА. Присутні обмінювались поглядами про журнал та його значення для організованої сім'ї нашого жіноцтва.

На цьому місці складаємо щире подяку всім, що причинились до „живої газети“, а зокрема паням, що не вступали, але подбали про підготовку цього відзначення та зладили смачний буфет.
Прес. реф. Окр. Ради

4 Відділ СУА вшановує ювілятку

Дня 4. вересня Союзнянки нашого Відділу (Укр. Дем. Клубу) пережили приємні хвилини: на поважачіх місячних сходах Відділу вітали і вшанували довголітню членку й секретарку Відділу п-ні Марію Ленчук у 50-ліття її подружнього життя з п. Лепопольдом Ленчуком. Впродовж 30 літ п-ні Ленчук провадила секретарські справи нашого Відділу.

Окрім офіційного вітання на сходах Відділу, наші Союзнянки приготували ювілятці ще й несподіванку — маленьке прийняття в її честь. Голова Відділу п-ні Анна Кізіма сердечно привітала ювілятку, вручаючи їй рошкішний коровай із золотою короною,

символ традиційного весільного звичаю, що його спекла п-ні Катерина Спудяк, наша членка. Потім вручено їй подарунок від Відділу, прегарну українську стилеву кераміку. З черги слідували побажання від членок, що раді були привітати свою посестру. Гутіркою при перекусці та відспіванням „многоліття“ закінчено це щире і миле вшанування.

Оце наше коротке звітування слід доповнити ще деякими даними. Ювіляти п-во Ленчуки повінчались дня 13. вересня 1914 р. в храмі св. Юра в Нью Йорку. В той самий день — 50 літ пізніше — ювіляти станули знов перед вітгарем тієї ж церкви св. Юра, слухаючи Служби Божої в їх наміренні та приймаючи Господне благословення, що їм уділив їх душпастир. В цей пам'ятний день діти ювілятів улаштували батькам прийняття, запрошуючи на нього рідних і знайомих. І було в цьому особливе вдоволення бачити ювілятів, їх дві дочки, зятів та п'ятеро внуків, як вони разом із приятелями й знайомими тишились, що могли діждатись такого свята. Висловам радості і вдячності не було кінця.

Як же ж виявили себе ювіляти в цьому ювілейному дні і році? Зложили пожертви на такі цілі:

На Фонд Будови церкви св. Юра 500 дол., на радіопередачу ОО. Василян 25 дол., на Семінарію в Стемфорд-ді 25 дол., на сиротинець СС. Василянок у Філадельфії 25 дол., на Наук. Т-во ім. Шевченка 25 дол., на 4-тий Відділ СУА 25 дол., на пресовий фонд Н. Ж. 25 дол. з нагоди його 20-ліття.

Сердечно вітаємо нашу ювілятку й її чоловіка з їх золотим ювілеєм і кличемо їй щире „многая літа!“.

Іванна Бенцаль, прес. реф.

ДІТРОИТ, МИШ.

Поминальні сходи́ни 23 Відділу СУА

Дня 13. вересня, о год. 12-ій вполудне, о монсіньор Богневич, в асисті о. Трешневського, відслужив Службу Божу за здоров'я живих членок, а потім панахиду за померлих. Членки взяли численну участь і устались рядами в церкві. Потім у церковній аудиторії зібрались усі на малу гостину, на яку прибули також о. Яремак і о. Трешневський. Поминальні сходи́ни відкрила голова Відділу п-ні Палер, привітала присутніх і попрохала отців провести молитву. Комітет підприємств подав скромну перекуску. Опісля за-

брали слово Всч Отці, які підкреслили, що Відділ завжди виступає в духовій єдності й щороку влаштовує поминальні сходи́ни. Тим здобув собі признання і пошану серед членства. Отці духовні побажали членкам СУА ще більше успіхів у дальшій праці для добра Церкви, школи і свого народу, закінчивши це „многоліттям“ для членок.

Тоді п-ні Палер попрохала п-ні Марію Ясінську, бувшу довголітню го-

П-во Марія і Лєспольд Ленчуки з Нью Йорку.

Mr. & Mrs. Leopold Lenchuk from New York celebrated their 50th wedding anniversary

лову Відділу, щоб прочитала листу померлих членок і згадала всіх, що колись працювали в нашому Відділі. П-ні Ясінська, відчитавши це, закінчила віршом в їх честь:

Ми нині зійшлися, щоб їх пом'янути
І щоб добре слово ще про них почути!

Скільки разів Нидза печиво носила,
А Ксеня Кміцинська пироги робила,
Покійна Любінська в кухні працювала,
Похвали для себе вона не бажала.
А скільки ті другі начиння намилі?
А скільки тарілок на стіл розложили?
А скільки громаді вони помагали?
І свого доляра все щиро давали!

Тому, сестри, нині ми їх спогадаймо,
Заслуги за працю їм щиро віддаймо!
І ми тут архів:в не лишим по собі,
Коли вже спічине у темному гробі.
Лиш наші вчинки лишаться за нами,
Щоб колись згадаті добрими словами.

П-ні Палер подякувала отцям духовним за гарні промови, п-ні Ясінській за вірш і Комітетові Підприємств за прийняття. Потім відбулись короткі збори, де намічено точки праці на осінь. Збори закрито гимном СУА.

Ксеня Палер, голова

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято любови 41 Відділу СУА

Заголовок цього допису можна сміло зв'язати з відсвяткуванням 35-літнього ювілею 41 Відділу СУА, що відбувся дня 27. вересня ц. р. в домі СУА.

Зійшлися численно Союзянки, що репрезентували Централю СУА, Окр. Раду та місцеві Відділи, а з позамісцевих Відділів, як Вилмінгтон, Честер і Трентон наспіли листові привіти. Та наймиліші й найдорожчі поміж бажаними гістьми були довголітні членки 41 Відділу, знаного досі як Товариство Українсько-Американських Горожанок, і для яких це свято любови було влаштоване.

На програму свята зложилось вісім точок, які справно чергувались.

Теплими словами повітала голова 41 Відділу п-ні Ангеліна Банах присутню на ювілею достойну голову СУА п-ні Олену Лотоцьку, містоголову п-ні інж. Стефанію Пушкар, редакторку журналу Наше Життя п-ні Лїду Бурачинську, містоголову Окр. Ради п-ні Пашук і дорогих Союзянок та гостей. Дальше слїдувала „Молитва Союзянки“, яку відчитала п-ні Банах. На її зазив повстанням із місць і однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих членок. Так пройшла перша точка програми: відкриття.

Історію Т-ва Українсько-Американських Горожанок — 41 Відділу СУА — передала ядерними й щирими словами бувша довголітня голова п-ні Олена Штогрин. Тридцять п'ять років існування це довгий і трудний шлях. Горстка ентузіясток заснувала Товариство, включаючись відтак, як 41 Відділ у жіночу організацію СУА. Збільшили членство, яке на вершці розквіту Відділу дійшло було до 100 членок, проробили колосальну працю в різних ділянках громадського життя, закінчили християнським ділом — поданням помочі посестрі, що вигнана окупантом із рідної землі, поневірялась по таборах зах. Європи, й пристанули. Одні відійшли у вічність, другі виїхали, ще інші підупали на здоров'ї. Здавалось, що прийшов час на болїсну,

але неunikненню ліквідацію. Та, на радість усім, так не сталося. До Відділу вступили жінки з-поміж новоприбулих у числі 10 осіб і Відділ почав поводити відживати. Регулярні сходи, плачення на час зобов'язань до Централі, кожночасне полагоджування кореспонденції, використання матеріалу, надсиланого з Централі, патронат над дитячими зустрічами, участь в імпрезах СУА, відновлення давнього звичаю Відділу замовлення Служб Божих за померлих і живих членок ітд. — це праця оновленого 41 Відділу. Давні членки оцінили намагання малої групи ширих робітниць — заявляючи, що не покинуть Відділу, доки житимуть. Продемонстровано тут гарну співпрацю.

На цьому місці згадаємо тих, що вступили в 1964 р. Це є — пп. Анна Дзівак, Ольга Михалюк, Стефанія Обущак, Анна Пиртко, Владислава Харипа.

Зворушення володіло неодною з-поміж давно- й новоприбулих, коли скромно, але сердечно відзначувала „корсажами з рож“ містоголовою п-ні Л. Одежинська перших і довголітніх членок: милу п-ні Пеленську, сивеньку й любу п-ні Шмагалу, бувшу довголітню секретарку Т-ва п-ні Т. Костик, ширу й завзяту лемкиню п-ні А. Чопик, добру й лагідну п-ні В. Пеленську, енергійну п-ні А. Рудакевич, скромну й тиху п-ні Скрипник, невипущу у своїх трудах для СУА п-ні А. Сивуляк, золотоусту п-ні А. Бойко, бувшу довголітню голову Т-ва п-ні О. Штогрин й тепершню голову п-ні А. Банах. А під загальні оплески п-ні О. Штогрин удекорувала „корсажем“ достойну голову СУА.

Щоб не втомлювати дорогих гостей, ведуча п-ні О. Штогрин попросила всіх до перекуски, яку прекрасно приготувала при співпраці інших членок, п-ні О. Михалюк. Трапезу започатковано тостом на здоров'я членок 41-го Відділу і відспіванням „многоліття“.

Духову насолоду принесла всім присутнім знана широкою загалові українського громадянства — речитаторка п-на Христина Озарків, яка по-мистецьки виголосила одну й прочитала дві поезії Лесі Українки. На тому місці слід підкреслити, що скромну нагороду в сумі 10.00 дол., яку Управа Відділу ухвалила передати п-ні Озарків, вона жертвувала українським бідним дітям в Європі.

Під шосту точку програми — при-

віти — треба б підвести багато місця, та всі вони зводяться під спільний знаменник: щирість, пошана, признання. З нагоди 35-літнього ювілею 41 Відділу привіти склали: достойна голова СУА п-ні Олена Лотоцька, як завжди, так і тепер, полонила присутніх своєю красномовністю. Пригадувала, заохочувала й піддержувала на дусі, а наді все запевняла нас, що шлях, нами вибраний, вірний, а ширий труд є незнищимий. Від Окр. Ради промовила п-ні Пашук, а далі представниці Відділів СУА, а саме: від 42 Відділу п-ні А. Бойко, від 48 Відділу п-ні М. Баб'як, від 52 Відділу п-ні П. Білинська, від 10 Відділу п-ні Н. Лопатинська, від 20 Відділу п-ні М. Чайковська, від 43 Відділу п-ні О. Грабовенська, й від 44 Відділу п-ні Ганіна.

Сема точка програми була присвячена пам'яті Тараса Шевченка, а яку виконали діти Союзнок: Оксана Сум, Віра Почапська, Уляна Одежинська, Мирослава Одежинська. На тому місці складаємо ширу подяку нашим молоденьким виконавцям.

На закінчення промовила знову п-ні А. Банах, яка сердечно дякувала всім за прибуття, за привіти, ширі подярунки.

А неофіційна частина нашого ювілею — це було продовження того, що поставлено в заголовку на початку.

Л. О.

Літературний Вечір 44 Відділу СУА

Такий заголовок може навести читача на думку, що на вечорі читали свої твори письменниці-членки СУА. Але, на жаль, так не було. 44 Відділ СУА використав тільки родинні зв'язки своїх членок і то не з письменницями, а з письменниками. На вечорі читали свої твори письменники: А. Волков, В. Гайдарівський, З. Дончук і Мартин Задека, дружини яких є членками 44 Відділу СУА. Як можна було не використати такого збігу обставин?

Вечір відбувся 24. жовтня в Домі Української Молоді. Відкрила його й керувала ним до кінця п-ні Г. Царинник. Треба сказати, що вона дуже вдало виконала своє завдання, поєднуючи серйозну й ділову його частину з домішкою легкого гумору, що створило з самого початку приємну товариську атмосферу в залі. Перед виступом кожного письменника вона давала йому невеличку біографічну сльветку.

Першим виступив із своїм оповідан-

ням п. з. „Процесус Мостедене“ Віталій Вовков. У своєму творі з улюбленою ним містичною тематикою він на цей раз поєднав декілька гумористичних моментів і це викликало голосні вибухи щирого сміху, а містичний сюжет тримав слухачів увесь час у напруженому стані. Читав п. Вовков помистецьки.

Письменник В. Гайдарівський не мав змоги особисто прочитати свій твір — не дістав звільнення з праці — й замість нього виконала це добре його мила й симпатична дружина. Вона прочитала перший розділ із роману, над яким ще працює автор і який ще не має назви. Прочитаний уривок — це, на загальну думку слухачів, початок під усіми оглядами доброго мистецького твору, яким обдарує нас незабаром Василь Гайдарівський.

Зосим Дончук прочитав дві емоційно насичені мініатюри-новелі під заголовком „Туга“ й „Мама“.

Мартин Задека — наш відомий гуморист — на цей раз, як і завжди, не зрікся свого принципу відгукуватись на злободенну тему і прочитав нам майстерно написану гумореску п. заг. „Пані Стефа, вдовичка зі Львова“. Щирий, доброзичливий сміх і дружні оплески були нагородою йому за це.

У другій частині вечора показали свою гостинність усі присутні членки 44 Відділу, на чолі з його головою п-ні Бондаренко й секретаркою п-ні Ганіною. Гості гуртками розмістилися по залі з чашками чаю та домашнім печивом у руках, гуторячи й ділячись своїми враженнями.

М. Стратієнко

ДІТРОЙТ, МИШ.

Річні збори 56 Відділу СУА

Дата: 2. червня 1964.

Збори відкрила голова п-ні Ст. Дуб.

Президія: п-ні Д. Бойчук — голова, п-ні А. Качмар — секретарка.

Звіти Управи склали: п-ні Ст. Дуб, голова, п-ні Боб'як, секретарка, п-ні О. Янчишин, кор. секретарка, п-ні А. Баран, скарбничка, та референтки: п-ні М. Михальчак, організаційна, п-ні О. Ковальська, суспільної опіки.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: Відділ відбув 9 ширших сходів та 4 засідання Управи. У звіттовому році до Відділу прибуло 6 членок, вибуло 4. Тепер начислюється 38 членок, з того 28 є передплатницями „Нашого Життя“.

Із Річних Зборів Головної Управи СУА:

У першому ряді Екзекутива СУА: пп. Анна Сивуляк, Катерина Пелешок, Марія Яримович, Анастасія Вокер, Олена Лотоцька — голова, Стефанія Пушкар, Антонія Кульчицька, Осипа Грабовенська. Стять у другому ряді (зліва направо): пп. Варка Бачицька, Іванна Бенцаль, Ірина Кашубинська, Анна Богачевська, Лїлія Бурачинська, д-р Євгена Єржківська, Марія Душник, Вероніка Цегельська, Євгенія Дубас, Марія Когутяк, Люба Шандра, Ольга Салук, Марія Баб'як, Марія Величко. Стять у третьому ряді (зліва направо): пп. Ольга Макар, Ірина Качанівська, Наталія Чапленко.

From the Annual Meeting of the UNWLA Board:
The UNWLA Board with President Mrs. Helen Lototsky.

б) Культ.-освітня й імпрезова: Кожні сходи Відділу були пов'язані з якимсь рефератом на актуальну тему, як: Музична творчість М. Лисенка; реферат, присвячений Ользі Басараб; Шевченко — маляр; У День Матері; Лекція варення різдвяних страв; розвиток ткацтва в Україні і лекція ткання килимів. Відділ брав активну участь в імпрезах інших організацій: у посвяченні прапору 23 Відділу СУА, у пікніку Окружної Ради СУА, у хрещенні 76 Відділу СУА, у влаштуванні літературного вечора Ганни Черинь, у забаві, дохід з якої був призначений для НТШ, у святі Лесі Українки, яке організувала Окружна Рада; програму того вечора складала наша імпрезова референтка та члени імпрезової секції Відділу; у святкуванні уродин М. Бек, у влаштуванні мистецької виставки в бібліотеці, у бінго Окружної Ради, у панелі „Відношення молоді до українства“ Комісії Суспільної Опіки СФУЖО. Для громадянства Відділ улаштував „Вечір розваг“, а також пікнік на Дїброві.

в) Суспільна опіка: Вислано гроші, а також 3 пакки з одягом до Європи.

г) Господарська: Референтка тісно співпрацювала з іншими референтурами Відділу, а також з іншими організаціями при влаштуванні таких вечорів, як Літ. Вечір Ганни Черинь, забави та інших. Майже на всі сходи приготувалось перекуски.

г) Фінансова: Відділ мав 887.16 дол. приходу, а 862.38 дол. розходу. З того пожертва на НТШ в Нью Йорку 100 до., а 220 дол. датки й пожертви іншим установам.

Контр. Комісія: В імені Контр. Комісії п-ні Лятишевська поставила внесок на уділення абсолюторії, що збори одноголосно ухвалили.

Нова Управа: голова — п-ні О. Ковальська, містоголова — п-ні Д. Бойчук, рек. секретарка — п-ні Л. Боб'як, кор. секретарка — п-ні О. Янчишин, скарбничка — п-ні А. Баран. Референтки: організаційна — п-ні М. Михальчак, суспільної опіки — п-ні Воробкевич, культ.-освітня й імпрезова секція: пп. Лятишевська, Є. Барнич,

Р. Когут, М. Бойчук; господарська — п-ні С. Шумило. Делегатки до Окружної Ради — пп. Д. Трешневська та Л. Лазуренко.

Контр. Комісія: пп. Ст. Дуб, Ст. Філіпів, Ст. Гайда.

Вибравши Управу перейдено до внесків і запитів та бїжучих справ: участь у відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні та приготування до Івано-Купальського вечора на Дїброві.

Дякуючи членкам за довір'я, нововибрана голова п-ні О. Ковальська закрила збори молитвою.

Г. Сенюк, пресова реф.

ВИПАНИ, Н. ДЖ.

Прощання членки 61 Відділу СУА

Дня 30. вересня членки зїшлися у церковній залі, щоб попрощати п-ні Оресту Топорович, що переїздила на постійний побут до Клівленду. Прибуло около 20 членок. На запрошення Відділу приїхали представниці Окр. Ради — пп. Ольга Салук, Ольга Муссаковська і Софія Андрушків.

Пані голова Сукорська привітала п-ні Топорович теплими словами і підкреслила, що відходить від нас добра громадська діячка. Потім п-ні Салук, голова Окр. Ради в Ньюарку попросила п-ні Топорович, як основницю Відділу і розказала дещо ближче про її працю для США.

Дальше о. Панасюк теж сказав кілька прощальних слів. П-ні Сукорська вручила п-ні Топорович подарунок від Відділу у формі української кераміки і побажала їй успіху на новому місці. П-ні Топорович із сльозами в очах подякувала всім присутнім за несподіване прийняття і за подарунок.

Маємо надію, що і в Клівленді п-ні Топорович включиться в ряди США й буде працювати для української справи.

Прийняттям зайнялась п-ні Олена Куса, а по вечері дала ініціативу до збірки на пресовий фонд Н. Ж., що принесла 18.50 дол.

Ірина Біленька

ДІТРОЙТ, МИШ.

Вишивані Вечерниці 63 Відділу США

У прегарній модерній залі Грецької Православної Церкви зійшлась у лютому ц. р. велика кількість пань у стильних вишиваних сукнях. Мистецьке журі в складі — п-ні проф. Марії Гарасевич, п-ні Зеленої з Віндзору та мистця Едварда Козака, мали дуже складну проблему вибору найкращої сукні.

Першу нагороду одержала п-на Люба Климишин за блакитну шовкову сукню, вишиту синім узором. Друга нагорода припала п-ні Ярославі Капустій (біле по-де-суа з сокальським узором). Третю нагороду одержала п-ні Ірина Трищевська за білу оксамитну сукню, вишиту широким узором. Четверта нагорода припала п-ні Ірині Антоняк за чорну сукню (крепа з бойківським узором). П'яту нагороду одержала п-ні Ксеня Антипів за шовкову сукню з гуцульською низинкою. Шоста нагорода припала п-ні Оксані Кавці за шовкову сукню з гуцульським узором.

Відзначено сукні пп. Улі Климишин, Олі Захарій, Ліди Кордуби, Оксани Григорчук, Лесі Шумило, Галини Собків, Софії Василюк, Оксани Омещинської, Валі Гординської, Мотрі Макар, Валентини Биковець, Віри Савчук, Ірини Чучман, Стефанії Дудун, Калини

МОЛОДИЙ ТАЛАНТ 1964 Р. УВАГА!

Наближаємось до закінчення року. Хто з молодого жіноцтва у Вашій місцевості здобув осяги в професійній, науковій або громадській діяльності? Маємо багато талановитих молодих жінок, що заслуговують на визнання. Прохаємо зголосити їх осяги, подаючи рівночасно їх життєписні дані.

РЕД. КОЛЕГІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

Ткачук (єдина сукня, вишита намистом), Олени Волинець, Олі Дідушак.

Перед проголошенням висліду п-ні Марія Гарасевич виголосила промову, в якій вказала на значення народнього мистецтва для української людини.

Дня 27. вересня ц. р. п-ні Зелена, що вже довгі роки працює у проводі жіночої організації у Віндзорі, запросила наш Відділ взяти участь у святкуванні 20-ліття Комітету Українців Канади. Ми мали виступити у мистецькій частині програми.

Першою точкою був показ народніх строїв з усіх земель України. Цей показ провадила п-ні Анастасія Вокер, голова Окр. Ради США при співучасті п-ні Йоанни Драгінди, керівника танцювальної групи в Дітройті. Чудові стилеві строї захопили глядачів.

Другою точкою було примінення вишивки до модерного вбрання. Наш Відділ показав 14 моделей, а саме сукні, що були нагороджені або відзначені на Вишиваних Вечерницях 1960 до 1964 рр. Оплескам не було кінця. Вишивка набирає особливого чару на українській жінці, підкреслюючи її ніжність, скромність і працьовитість.

Разом із канадійськими господарями свята ми провели незабутні хвилини. Вислухали про діяльність жіноцтва за 20 років і прирекли продовжувати нашу працю та передати її нашим дітям і внукам.

В. С.

НЮ БРАНСВИК, Н. ДЖ.

Прощання членки 65 Відділу США

Дня 28. серпня 1964 зійшлися в нашій церковній залі членки Відділу та запрошені ними гості, щоб попрощати діяльну і заслужену членку 65 Відділу п-ні Соною Микитку і її чоловіка п. Ів. Микитку, відомих ширих патріотів та ревних працівників на народній ниві, що від'їхали в половині вересня на постійний побут на Флориду. До вечері засіло около 50 осіб, що їх приві-

тала голова Відділу п-ні Софія Котис і розказала про працю й заслуги п-ні Соні й її чоловіка. Вони ніколи не відмовлялись від ніякої праці, а прийняті зобов'язання все точно виконали. Пані Соня ще перед заснуванням Відділу в Нью Брансвику була членкою США в Джерзі Ситі, належала до ініціативного й основного комітету нашого Відділу, а від його заснування все належала до Управи, два роки була головою, брала участь у всіх сходах Управи, ширших сходах Відділу. Служила нам також своїм талантом, бо часто рецитувала вірші, виступала в сатирі Емілії Кулик „Яким Лукіянович Гаманець — ситизен“, де знаменито відограла роллю Пелагії Шишко-Шишковської. Для суспільної опіки все допомагала пакувати пакки до Європи, а п. Микитка все те зв'язував і відвозив на пошту. А вже найбільшою заслугою п-ні Соні була її праця в наших Базарах. Все, що треба було, напр. кераміку, привозила з Нью Йорку, а решту також відвезла назад. Ніколи не відмовилась від продажі квіткових збірок або праці в буфеті. Пан Ів. Микитка був ширим „спомагаючим членом“ нашого Відділу, на імпрезах відповідав за бару, привозив і відвозив свою дружину й інших членок на сходи й імпрези до Ньюарку. Останній виходив з наших імпрез, намагаючись залишити все в найкращому порядку і нераз пізно по півночі гасив світло, замикав залу, відвозив голову Відділу додів та вертався до Едізону, де п-о Микитки мешкали. Управа Відділу все це пам'ятає й дякує обоім зі щирого серця. Наша спільнота в Нью Брансвику тратить двоє зразкових громадян, що своєю працею дуже багато причинились до нашого організованого життя.

Побажавши багато щастя і здоров'я п-ву Микиткам на новому місці замешкання, просила п-ні голова не забувати (Докінчення на обгортці)

Міняєте адресу? Не забудьте в час повідомити про те Адміністрацію „Нашого Життя“, щоб число не блукало. При тому подайте і давню свою адресу та залучіть 10 ц. на кошт зміни адреси в друкарні!

АДМІНІСТРАЦІЯ НАШОГО ЖИТТЯ

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛИСТОПАД, 1964

Молодий сад

Те вчителювання спочатку не дуже вмшалося в їмостиній голові, а проте воно якось пасувало до всього, що говорив той молодий чоловік і було якесь натуральне в його розповіді. Взагалі, добре й легко було пані Филипині з Василем, і в неї цілком уже визріла думка, що він міг би дуже добре ввійти в родину та що не конче старша дочка мусить вийти заміж перед молодшою.

Щось таке відчув в її тоні Василь, але воно його тільки ще більш пригнобило: адже ж він не приїхав сюди з думкою женитися і не шукає протекції у матері, ще й коли дівчина, яку він так несподівано й непотрібно полюбив, звернула свою увагу на іншого. Він раптом перепросив за своєю балакуністю, подякував за каву, що так „помогла йому“ і сказав, що він піде трохи пройтися.

Був ще ясний, погожий день, коли Василь, обійшовши великі господарські забудовання, найшовся на сільській вулиці. Хати стояли тут за дощаними парканами і Василеві видно було тільки горішній відтинок ліплених хат і солом'яні стріхи над ними. Лиш тут та там відхилені ворота давали змогу побачити те, про що пророжому говорив одностайний гул: в селі молотили.

Назустріч Василеві над'їхав віз з отавою і з ним звітався чоловік, тоді, як із самого верха воза цікаво споглядав, аж поклавшись на животик, чорнявий хлопчик. Скільки ж це разів і Василь, малим хлопчиною, вертався отак із нагромадженою отавою, випросившись у матері або старшої сестри на те громадження! Сіном запахло довкола і від того запаху і тих спогадів Василеві відлягло трохи від серця.

Вулиця звертала круто в бік, і Василь найшовся проти двору, де коло воза майстрував чоловік, а перед відкритим курником господиня в зеленій спідниці сипала курама послід.

Чоловік саме випростався і глянув на Василя. І Василеві не зіставалося нічого іншого, як привітатися. Чоловік кинув сокиру і підійшов до воріт. І Василь хоч-не-хоч увійшов у двір.

— То ви певне будете той панич, що приїхав до нашого егомості женитися? — висловив свій здогад чоловік. Тепер і жінка повернулася лицем до них і Василь побачив, що вона була чорнява, напрочуд гарна, якоюсь особливою вродою.

— Чував я, чував, — продовжував господар, — дай вам, Боже, щасте, тай аби ті пороги не були зависокі на ваші ноги...

Василь спалахнув, але відразу ж спам'ятався:

— Та де я там який жених, чоловіче добрий. Я такий собі мандрівник.

— Та я знаю, що паничі мандрують, чому не! То не так, як у наших стани, що бери собі жінку зі свого села, бо вже на присілок небезпечно пхатися, парубки можуть поразувати тобі ребра.

— Щось ви конче хочете з мене жениха зро-

бити, — вже засміявся Василь. — А я не за жінкою шукаю.

— А за чим же? — широко здивувався господар.

— Правду сказати, то за нічим таким особливим. Отак, ходжу собі, розглядаюся між людьми, як вони живуть, слухаю, що розказують, як говорять, як співають. Та й дещо записую, що ще не записано, аби ті, більше вчені від мене, могли писати книжки о нашій народі, показати его світови. Щоби у світі знали, що є такі люди, русини, котрі мають свою красну мову, свої прадідівські звичаї, свої найкращі в світі співанки. А от, я ще не чув і не записав доси ніодної шоломийської співанки.

Чоловік дивився на Василя якусь хвилину, а потім доброзичливо всміхнувся:

— Ви, паничу, такі поправді якісь інші від людей. Співати то вміє моя жінка, але не стане вона вам ту, серед обійсте, виспівувати. Ходіт до хати, нап'єтисі квасного молока, а тогди вона вам щось і заспіває.

— Ти цілком здурів, Іване! — кликнула жінка. — Преси панича до хати, але співати мене не заставляй, бо я не буду.

І вона побігла наперед в хату.

Господар провів Василя темними сіними до великої світлиці. Тут віяло пущкою, дарма, що на високій постелі знімались горою білі подушки, довгий ряд святих образів біг по стінах, а за сволюком сохли й пахли васильки.

Вони посідали за довгим столом і скоро з'явилася господиня з череп'яним горщиком квасного молока і двома синенькими горнятками. Вона поставила горнятка перед Василем і чоловіком, а сама стала під печею.

Василь принукуваний господарем, випив на силу горнятко молода, а тоді чоловік сказав, глигнувши боком на жінку:

— Ну, коли моя жінка не хоче вам співати, то я сам заспіваю. — Він обперся ліктем об стіл і баском затягнув:

В городі ружа, під нев калужа,
Загніваласі жона на мужа.
Загніваласі, задонсаласі,
Вилізла на піч, розболіласі.
„Ой мужу, мужу, чоловіченьку,
Чоум не віриш моему серденьку?“
Пішов чоловік, приніс і меду,
А вона єму — „Голови не зведу“.
Пішов чоловік, приніс і дуба,
А вона встала: „Я твоя люба“.

— А я знаю цілком інакшу на той голос, — обізвалася від печі господиня і блиснула на Василя чорними, як смола, очима.

— А ну, ну, заспівай! — задоволено кинув чоловік.

— І таки заспіваю, а не будеш бити?

— Ой, дуже я тебе побиваю! Ну, співай там вже! — не так уже впевнено сказав господар.

Вона взялася попід боки і тоненько заспівала:

А як я схочу хлопців любити,
Будуться твої двері ломити.
А як я схочу, вікном вискочу
І то всьо зробю, що сама схочу.
Покладь дзвіночок...

— Перестань мені зараз таке співати, тай ще перед духовнов особов! — гнівно обірвав їй господар. — Де ти таке дурне навчилася?!

— Агі, сам казав, щоби-м співала, а як-єм заспівала, що-м чула на толоці...

— Дам я тобі толоку, що попам'ятаєш! Відав, що такі будеш бита і то ще ниньки.

— Дайте спокій, пане господарю, та де ж можна за дурну співанку так жінку ганьбити, та ще й про бійку згадувати! — заспокоював Василь. — Він не знав, чи більше журитися тим, що не міг дослухати незнайомої пісні, яку став записувати, покvapливо витягнувши з кишені нотатник, а чи тим, що він стався мимовільним спричинником родинної сцени.

Жінка покрутила тонким станом і пішла геть із світлиці. Господар, раптом якийсь посоловілий, обізвався по хвилині:

— Ви єї, дурній, паничу, не дивуйтесі, бо то, знаєте, виросло без тата. Та ще Пан Біг поскупив нам дітий, то єї дур голови чіпаєсі.

Поговоривши ще трохи з чоловіком про врожаї, про „луги й пасовиська“*, Василь пішов, проведений господарем аж поза ворота.

Сонце тим часом, скотилося вже до заходу. На придорожніх деревах стихало вже птаство, ще тут і там обзиваючись останнім сонним щебетом. Назустріч Василеві надійшов ще гурт жінок зі сапами, а там вулиця вибігала в поле. Це був величезний панський лан, вкритий одностаійною стернею, що пнявся аж на доволічній горби.

Василь постояв хвилинку, задуманий, а потім пішов суголовками вліво, туди, де на обрії темнів ліс. Ліс, куди таки не довелося йому піти з Мелясею по ті деревця, що стали тепер непотрібні.

.....

Василь наближався до плебанії — і дивувався: будинок був рясно освітлений. Він усвідомив, що чогось дуже зрадів тим світлом і скартав себе за свою слабість. Яке це могло мати значення!..

Воно мало значення, велике значення. Василь довідався про це таки відразу ж, ще не дійшовши до плебанії. На лавочці під кущем бозу він побачив ясну постать і пізнав її. Стримуючи себе, щоб не бігти, він підійшов і став перед нею з б'ющим серцем.

— Панна Меляся вже тут? — спитав.

— Мені... мене розболіла голова і я... я просила, щоб ми вже їхали додому. Там тепер розходяться спати, але я...

* Звільнення селян з панщини залишало за панами луги й пасовиська, що ними селяни користувалися від століть; це й було предметом завзятої політичної боротьби між українцями і поляками в Галичині.

— Але ви? — перепитав Василь і притис серце рукою: воно билосся так голосно, що — здавалося йому — його чути було здалеку.

— Але я не мала-м спокою, хотіла-м знати, чи ви часом не від'їхали... і не сказали мені нічого.

Василь сидів поруч неї, держав в руці міцну і гарячу ручку і казав поволі, неначе з трудом вимовляючи слова:

— Я не від'їхав, панно Мелясю, але я мав замір зробити це завтра рано. Чи... чи маю не від'їжджати? Мелясечко, скажіть, чи я маю лишитися? Лишитися і поговорити з отцем совітником про одну страшно кохану, страшно дорогу панну Мелясю? Чи маю се зробити?

Вона слухала його мови, не віднімаючи в нього руки, а тоді схопилася й побігла, кинувши йому:

— Маєте! Завтра рано!

**

Другого дня, зараз же після сніданку, за яким Володимир сидів мовчазний і похнюплений, а Меляся всміхалася своєю найчарівнішою усмішкою, Василь попросив отця Александра про хвилинку розмови. Коли вони сіли один проти одного в парафіяльній канцелярії, Василь просто приступив до справи:

— Ви, отче совітнику, були такі ласкаві, що дозволили мені перебувати у вашому домі. Я хочу бути льояльним і тому скажу: я маю замір старатися о руку панни Мелясі. Чи і в такому випадку ваше запрошення залишається в силі?

Отець Александер аж відкинувся від несподіванки. Він дивився хвилину на Василя, наче бачив його вперше. Врешті, він промовив:

— Я... то єсть, ми з моєю супругою ще цілковито не маємо в гадці... Чи... чи ви, господине, маєте якісь основи гадати, що моя доч сочувствує вашим плянам?

— Так, отче совітнику, я маю підстави так думати.

— Гм, гм, тогди позволите, що я насамперед поговорю о тій справі з моєю супругою.

На цьому слові отець Александер піднявся і поспішливо вийшов з канцелярії.

Цього ранку господарська машина шоломийської плебанії довго котилася без нагляду їмості і здивовані домашні довго чули гомін голосів у спальні господарів. Потім, на порозі з'явилася їмость і покликкала Мелясю, яка відразу ж десь і взялася на місці. Ще за деякий час зі спальні вийшла Меляся, вся червона на личку, за нею ступав збентежений отець Александер, а за ними — задоволено всміхнена пані Филипина.

Василь, що чекав у саді, міряючи його нервовими кроками, довідався про присуд від самої Мелясі: йому можна було залишитися.

Кінець

Централа одержала

від 1. жовтня до 9. листопада 1964 р.:

РІЧНА ВКЛАДКА і ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 6	Рочестер	20.00	10.00
" 10	Філадельфія	20.00	10.00
" 13	Честер	20.00	10.00
" 25	Потакет	20.00	10.00
" 26	Дітройт	20.00	10.00
" 31	Дітройт		14.30
" 41	Філадельфія	20.00	10.00
" 43	Філадельфія	20.00	10.00
" 82	Бронкс		5.00

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ і КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 6	Рочестер	10.00	
" 10	Філадельфія	10.00	5.00
" 13	Честер	10.00	5.00
" 25	Потакет	10.00	5.00
" 26	Дітройт	10.00	5.00
" 41	Філадельфія	10.00	5.00
" 43	Філадельфія	10.00	5.00
" 77	Фінікс	5.00	5.00

ФОНД ЦЕНТРАЛІ і ВКЛАДКИ ДО СФУЖО:

Від. 7	Акрон	60.00	
" 10	Філадельфія	99.00	9.90
" 13	Честер	45.00	4.50
" 19	Амстердам	27.00	2.70
" 23	Дітройт	30.00	3.00
" 25	Потакет	27.00	
" 26	Дітройт	90.00	9.00
" 41	Філадельфія	30.00	3.00
" 43	Філадельфія	187.50	18.75
" 44	Філадельфія	27.00	2.70
" 55	Лос Анджелес	90.00	9.00
" 63	Дітройт	75.00	7.50
" 78	Вашінгтон	49.50	4.95

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“:

Від. 1	Нью Йорк	30.00	
" 10	Філадельфія	40.00	
" 13	Честер	15.00	
" 22	Шикаго	138.00	
" 33	Клівленд	125.00	
" 44	Філадельфія	25.00	
" 47	Рочестер	69.00	
" 54	Вілмінгтон	46.00	
" 57	Ютика	90.00	
" 63	Дітройт	88.00	
" 64	Нью Йорк	60.00	
" 66	Нью Гейвен	66.00	
" 71	Джерсі Ситі	30.00	
Д-р М. і О. Кузьмовичі, Бабилон		20.00	
Христина Озарків, Філадельфія		10.00	

ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:

Окр. Рада СУА, Рочестер (збірка)	20.00
Від. 1	Нью Йорк (збірка) 67.00
" 8	Бронкс 20.00
" 19	Амстердам 10.00
" 20	Філадельфія 10.00
" 22	Шикаго (збірка) 10.00

" 23	Дітройт	25.00
" 26	Дітройт	25.00
" 27	Питтсбург	20.00
" 28	Ньюарк (збірка)	61.00
" 35	Озон Парк	10.00
" 44	Філадельфія	5.00
" 53	Асторія	10.00
" 57	Ютика	10.00
" 59	Балтимор	20.00
" 61	Випани (збірка)	18.50
" 75	Денвер (збірка)	15.00
" 82	Бронкс	10.00

Марія і Леопольд Ленчуки, Нью Йорк	25.00
Д-р Микола і Володимира Ценки, Філадельфія	10.00
Олена Процюк, Нью Йорк	5.00
В. Цегельська, Філадельфія	5.00
А. Бутрин, Філадельфія	5.00
З. Терлецька, Філадельфія	5.00
М. і Ф. Липецькі, Дітройт	5.00
о. В. Максимець, Алтуна	5.00
Леся Храплива, Нью Йорк	5.00
Євгенія Енсен, Нью Йорк	3.00
Юлія Головата, Торонто	3.00
Марія Білзор, Муріставн	3.00

По 2 дол. пп.: Фалина Войтович, Сиракюзи, Люба Тимчук, Бофало, М. Набережна, Четгем, Соня Гасин, Філадельфія, Євдокія Бунько, Огден, Антонія Кучер, Едмонтон, Віра Москаленко, Трентон, Катерина Бойко, Провіденс, Ольга Гоевич, Шикаго.

По 1 дол. пп.: Текля Тритяк, Лондон, Софія Когут і Марія Коробій із Клівленду, Анна Березовська, Дітройт, Надія Касянчук, Трой, Анастасія Кочан, Нью Йорк, Емілія Ковалик і О. Буніцька з Шикаго, Віра Гаврилів, Гартфорд, Юлія Семанишин, Бунтон.

НА ДІМ СУА:

Від. 10	Філадельфія (шер)	100.00
" 23	Дітройт (шер)	100.00
Анна Сивуляк, Філадельфія		20.00

„ФОНД 500“:

Комітет Об'єднаних Жін. Організацій, Шикаго	218.91
---	--------

ФОНД ЗВ'ЯЗКІВ І РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ:

Від. 26	Дітройт	10.00
" 44	Філадельфія	5.00
" 72	Нью Йорк	25.00

ДЛЯ НТШ, САРСЕЛЬ:

Від. 1	Нью Йорк	60.00
" 20	Філадельфія	49.50
" 49	Бофало	85.00
" 64	Нью Йорк	60.00

З подякою,

А. Кульчицька фін. секр.
Анна Сивуляк, кас.

**ЧИ ВИ ПРИЄДНАЛИ В ЦЬОМУ РОЦІ
О ДНУ ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ?**

ЗЕНЯ РОБИТЬ ВСЕ САМА

(Докінчення зі ст. 23)

Сховав лямпочки до коробки, а сам кудись пішов.

Але наша Зеня не мала спокою; їй так кортіло, так кортіло самій поспробувати, помайструвати. Та й так нишком-тишком, щоб мама в кухні не чула, добула коробку з лямпочками, встромила втичку у контакт та давай майструвати. „Я сама, я сама направо!“ — думала. І напереміну, то вкручувала пошкоджену жарівочку, то викручувала. А лямпочка всеодно не горить. Так пробуючи Зеня необережно встромила пальчик в ту ямочку, де вкручується жарівочка. І — ах, мій Боже, сталася жахлива річ! Зеню щось сильне як не затрясло, як не затермосило й кинуло з ніг. Дівчинка випустила з рук дріт: і падаючи на землю скрикнула:

— Мамо, мамо!

Надбігла мама з кухні і відразу зрозуміла, що сталось. Підняла плачуччу донечку і сказала:

— Це велике щастя, що в нас такий слабкий струм! Тобою лиш потрясло, а то могло б покалічити або й убити.

А Зеня з плачем:

— А що це таке цей „струм“?

— Це те, що йде дротом, світить, порушує машини. Це „електрика“, — пояснює мама. — Набудуче бережись її! Це велика сила. Коли незабаром підеш до школи, довідаєшся більше про цю електрику.

Від тієї пори Зеня не робила вже більше нічого так „навгад“, так „сама“, — вона часто просила маму про поміч і пораду.

НЮ БРАНСВИК, Н. ДЖ.

(Докінчення зі ст. 30)

ти за членок 65 Відділу СУА, що сповнені пошани, признання і подяки для цих незаступних громадян нашої спільноти.

По промові вручено п-ні Соні на пам'ятку подарунок від членок нашого Відділу — різьблений альбом на світліни, а п. Микитці книжку „Історія українського кіна“ Довженка. Потім промовляли ще о. парох Танчак, б. голова Відділу УККА інж. Ошудляк, теперішній голова Відділу УККА інж. Геча, проф. Цісик, п. Б. Тарнавський від Фонду Катедри Українознавства і ще кілька промовців. На кінець відповіли пані Соня, а потім п. Микитка,

дякуючи за гостину, подарунки і слова признання, що є для них заохотою до дальшої праці в користь України. При солодошах, що їх членки не пощадили, і при каві, гості весело розмовляли і співали наших народніх пісень майже до півночі. С. К.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У звідомленні з „Печення картоплі“ у Черчі (Н. Ж. ч. 9) згадано про п-ні Людмилу Сердюк, як містоголову 11 Відділу СУА, тоді коли містоголовою є тепер п-ні Оксана Микитин. За недогляд перепрошуємо.

*

У ч. 7, 1964, Нашого Життя, під світлиною „Із відзначення 15-ліття СФУ-ЖО в Рочестері“, пропущено у другому ряді підпис п-ні Меланії Дмитрів. За недогляд перепрошуємо.

ЗБІРКА НА УКРАЇНСЬКУ ПРОГРАМУ на СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В НЬО ЙОРКУ

Денвер, Коло.

По 3 дол.: п-ні Ірина Прокоп; по 2 дол.: п-ні Стефанія Левченко; по 1 дол. пп.: Леся Беймук, Євгенія Світова, Осип Кладько, Корнель Крупський, Василь Загутинець; по 50 ц.: п-ні Павлина Цебрій; разом 10.50 дол. — Щире Спасибі!

ІЗ НАШИМИ ЧИТАЧАМИ

У наших буднях, що виповнені телефонами, рахунками й поспіхом, трапляються нероз радісні хвилини. Це тоді, коли завітає до нас милий гість-передплатник або пошта принесе щось винятково цікаве. Як зразок подаємо два листи, що нас розвеселили й порадували:

I.

Достойна Редакціє!

Трохи з запізненням, але кажуть „краще пізно, як ніколи“, посилаю передплату. Не зважаючи на те, що в моїй хаті є три дорослі жінки, не зважаючи на те, що у Вашому журналі є прецінні матеріали для жіноцтва, на жаль, у моїй хаті тільки образки в ньому переглядають. Та слава Богу й за те! Хоч би образки переглядали!

Покищо моє сумління ще українське і поки воно таке буде, все Ваш журнал вітати буду.

Олександр С.

Ми теж радіємо з Вами, що хоч ілюстраціями догодили Вашим паням. Ред.

II.

До Адміністрації „Нашого Життя“

Дякую за пригадку, що отримала. Хоч як мені прикро і шкода, але я дуже вибачаюсь і прошу припинити мені висилку журналу у зв'язку з тим, що я довгий час хворіла і тепер ще недобре почувуюся. Але більша біда, що маю хворого чоловіка, лежить у шпиталі вже третій раз і не знаємо, як із ним буде. Коли буду жива і здорова, то на той рік я знов відновлю цей цінний для мене журнал.

Олександра К.

Відповідаючи на те, ми перепросили, що в такий тяжкий час вислали пригадку. Але це діється в нас за певною схемою, а про важкі переживання передплатниці ми не знали. Тому тепер пропонуємо далі висилати журнал „на кредит“. Заплатить пізніше, коли зможе, бож не годиться в таких важких хвилинах життя позбавляти себе такої розривки. На це наспіла відповідь:

Сьогодні отримала Вашого цінного для мене листа. Прочитавши його, я гірко заплакала, що є добрі люди, які співчують моему горю. Мене дуже зворушило Ваше співчуття і я ще раз дякую за довір'я до мене. Отримуючи число журналу, я дійсно оживаю, кидаю все і читаю його. Коли чоловік був ще здоровий, то найперше брав його читати, а потім давав мені. Ми з чоловіком — пенсіонери, але я все ж таки рада бачити журнал у своїй хаті і не можу дочекатись, коли він прийде. А пригадку не беру Вам за зле. Дуже Вам вдячна за все. Якщо мені довіряєте, то чекаю надалі журналу „Наше Життя“.

Олександра К.

Ми дуже раді, що можемо Вас підтримати в такому горю. Нехай Господь Бог додасть Вам сили все перетримати. Адміністрація Н. Ж.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПІДРУЧНИКИ

Дитяча світличка

укладу Ірини Пеленської
Весняний цикл, 16 лекцій
Осінній цикл, 14 лекцій
разом із частиною

„Дитячі пісні“

із збірничками: Зима, Золоте павутиння, Веселий струмок, Срібна зірка, Проліски, Осінне листя, Щебетали пташечки, Снігова баба.

Ціна одного циклу із збірничками (5 прим.)

3.50 дол.

Замовляти в адміністрації „Нашого Життя“.

УВАГА! ВІДДІЛИ СУА!

ПОРТРЕТИ наших видатних жінок

Олени Пчілки
Лесі Українки
Ольги Кобилянської
Наталії Кобринської
Св. княгині Ольги
Уляни Кравченко
Олени Кисілевської
Олени Степанів

Ціна 7 дол.

Можна замовити в ЦЕНТРАЛІ СУА.

Чи Ви були на останніх ширших сходинах Відділу? Присвятить один вечір у місяці на ту зустріч!

Срібна Зірка

Збірник віршиків і оповідань упорядкувала Марія Юркевич Відбитка з „Н. Ж.“

ЦІНА 50 Ц.

Замовляти в Централі СУА